

KARELIA-AMMATTIKORKEAKOULU
Liiketalouden koulutusohjelma

Helena Sutinen

JOUSTAVA AIKUISOPISKELU – MONIMUOTOKOULUTUKSEN
OPISKELIJATYYTYVÄISYYSTUTKIMUS

Opinnäytetyö
Huhtikuu 2013

OPINNÄYTETYÖ
Huhtikuu 2013
Liiketalouden koulutusohjelma

Karjalankatu 3
80200 JOENSUU
p. (013) 260 6700

Tekijä
Helena Sutinen

Nimeke
Joustava aikuisopiskelu – monimuotokoulutuksen opiskelijatytyväisyystutkimus

Toimeksiantaja
Karelia-ammattikorkeakoulu

Tiivistelmä

Karelia-ammattikorkeakoulussa aloitettiin syksyllä 2009 tradenomin tutkintoon johtava koulutus monimuototeutuksena. Tämän opinnäytetyön keskeisenä tavoitteena oli selvittää, miten liiketalouden koulutusohjelman aikuiskoulutuksena toteutettava monimuoto-opiskelu vastaa opiskelijoiden tarpeisiin.

Opiskelijatytyväisyyden mittaukselle oli tarvetta, sillä koulutusmuoto oli uusi ja opiskelijatytyväisyysmittausta koulutusmuodon toimivuudesta ei ole aikaisemmin suoritettu. Opiskelijatytyväisyyden tutkimista voi verrata yrityksen tekemään asiakastytyväisyystutkimukseen.

Tutkimusmenetelmä oli kvantitatiivinen, mutta siihen sisältyy myös kvalitatiivista aineistoa, joka koostuu opiskelijoiden sanallisista palautteista.

Opiskelijatytyväisyyskysely suoritettiin liiketalouden koulutusohjelman monimuoto-opiskelijoille ammattikorkeakoulun sähköisen opiskelijapalautejärjestelmän kautta syyskuussa 2012.

Tutkimuksesta kävi ilmi, että opiskelijat ovat yleensä tyytyväisiä toteutettuun koulutusmuotoon. Kehittämiskohteiksi nousivat esille lähiopetuspäivät sekä myös opintopistemäärän ja opiskelijoiden työmäärän yhteensovittaminen.

Kieli
suomi

Sivuja 57
Liitteet 3
Liitesivumäärä 15

Asiasanat
asiakastytyväisyys, aikuisopiskelu, aikuisopiskelijat, monimuoto-opiskelu

Karelia
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

THESIS
April 2013
Degree Programme in Business Economics
Karjalankatu 3
FI 80200 JOENSUU
FINLAND
Tel. +358-13-260 6700

Author
Helena Sutinen

Title
Flexible Adult Education – Research on Student Satisfaction with Blended Learning

Commissioned by
Karelia University of Applied Sciences

Abstract

With effect from autumn 2009 it has been possible to conduct blended learning studies leading to a Bachelor's degree of Business Administration at the Karelia University of Applied Sciences. The main purpose of this thesis was to investigate how blended learning in the Degree Programme in Business Economics meets the needs of the students.

There was demand for a student satisfaction survey because the blended learning model was new and there were no former survey results available. The student satisfaction survey can be compared to a customer satisfaction survey conducted by any company.

The method of collecting and analysing data was both quantitative and qualitative by nature. The qualitative material consisted of feedback comments from the students. The evaluation was conducted among blended learning students at the Degree Programme of Business Economics via the online Student Feedback Programme in September 2012.

The results showed that, in general, the students were satisfied with the blended learning model. For further targets for development were mentioned contact teaching periods and the adjustment of the students' workload to the number of credits.

Language
Finnish

Pages 57
Appendices 3
Pages of Appendices 15

Keywords

customer satisfaction survey, adult education, adult students, blended learning

Sisältö

1	Johdanto.....	5
2	Asiakastyytyväisyys	8
3	Monimuoto-opetus ja -opiskelu.....	10
3.1	Itseopiskelu ja -ohjautuvuus	11
3.2	Etä- ja verkko-opiskelu	12
3.3	Aikuisopiskelijoiden muuttuneet odotukset.....	13
3.4	Aikuisopiskelijan ajankäyttö.....	14
3.5	Monimuoto-opinnot Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulussa	15
4	Tutkimuksen toteutus	17
4.1	Tutkimuskysymykset	17
4.2	Kysymysten laatiminen.....	17
4.3	Työn rajaus.....	18
4.4	Tutkimusaineisto ja menetelmät	19
4.5	Luotettavuuden arviointi	20
4.6	Käytetyt tutkimus- ja analysointimenetelmät.....	22
5	Aikuisopiskelijan muotokuva.....	23
5.1	Ikäjakama	23
5.2	Asuinalue.....	24
5.3	Perhetilanne	24
5.4	Toimeentulo opiskelun aikana	25
6	Monimuoto-opiskelu - aikuisopiskelijan näkökulma	26
6.1	Lähiopiskelu	26
6.1.1	Lähiopetusjakson pituus	26
6.1.2	Lähiopetuspäivien toteuttaminen ja opiskelijoiden odotukset	27
6.1.3	Lähiopetuspäivien aikataulutuksen sopivuus	28
6.2	Verkko-opiskelu.....	29
6.2.1	AC-tapaamiset monimuoto-opiskelussa	30
6.2.2	AC ja aikataulutuksen sopivuus.....	31
6.2.3	Oppimisympäristöratkaisut ja AC	32
6.2.4	Opiskelijan oma työpanos ja AC-tapaamiset.....	33
6.2.5	Moodle-oppimisympäristö monimuoto-opiskelussa	34
6.3	Itsenäinen opiskelu.....	37
6.3.1	Oppimistehtävät ja toteutuksen toimivuus	38
6.3.2	Osaamisen osoittaminen	40
6.4	Opinto-ohjaus ja HOPS	44
6.5	Tukipalvelut	46
7	Yhteenveto, johtopäätökset ja kehittämissuhteet.....	48
8	Pohdinta	53
	Lähteet.....	56

Liitteet

Liite 1	Saatekirje
Liite 2	Kysymyslomake
Liite 3	Vastaukset

1 Johdanto

Monimuotokoulutus on viime aikoina herättänyt suurta kiinnostusta eri koulutuksen asteilla lukioista ja ammatillisista oppilaitoksista aina korkea-asteelle saakka. Tämän kehityksen taustalla on mm. opiskelijamäärien väheneminen nuorten ikäluokkien pienentyessä. Laadukasta opetusta on vaikea taata perinteisenä kontaktiopetuksena eri puolelle Suomea. Erityisen suosittua monimuotokoulutus on aikuiskoulutuksena toteutettuna. Monimuotokoulutuksen toteutustapaan liittyvä opetuksen ajan ja paikan riippumattomuus mahdollistavat paremmin opiskelun aikuisena kokopäivätyön ja perheen ohella. (Hiironen, Karttunen, Laitinen, Tolonen & Piirainen 2008, 3.)

Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun liiketalouden koulutusohjelmassa aloitettiin syksyllä 2009 aloitettu tradenomin tutkintoon johtava aikuiskoulutus monimuotosovelluksena, johon sisältyy lähi-, etä- ja itseopiskelujaksoja. Sen jälkeen vastaavia opetusryhmiä on aloitettu syksyllä 2010, keväällä 2011, syksyllä 2011 ja 2012.

Opiskelijatytytyväisyystutkimuksen tavoitteena oli selvittää, miten liiketalouden koulutusohjelmassa aikuiskoulutuksena toteutettava monimuotokoulutus vastaa opiskelijoiden tarpeisiin. Työssä ei käsitellä aihetta opettajan näkökulmasta katsottuna, vaan opiskelijoiden kokemana tuntemuksena opetusmuodon toimivuudesta. Pedagogiset kysymykset eivät myöskään kuulu opinnäytetyön aihealueeseen. Tutkimusongelmiin haettiin vastauksia monivalinta- ja väittämäkysymyksin. Vastaajilla oli mahdollisuus antaa myös avointa palautetta monimuoto-opiskelusta ja esittää kehittämisideoita.

Opinnäytetyön toimeksiantajana on Karelia-ammattikorkeakoulun liiketalouden ja tekniikan keskus. Opiskelijapalautekysely toteutettiin ammattikorkeakoulun käytössä olevan sähköisen opiskelijapalautejärjestelmän kautta syyskuussa 2012.

Olen liiketalouden koulutusohjelman monimuotokoulutuksen opiskelija. Aloitin opintoni ensimmäisessä monimuotokoulutusryhmässä syksyllä 2009. Opiskelijastatukseni lisäksi toimin myös päätoimisena työntekijänä liiketalouden ja tekniikan keskuksen toimistosihteerin toimessa. Tästä syystä olen pohtinut myös tutkijan objektivisuutta. Käsittelen aihetta tarkemmin työni luotettavuuden arviointi- sekä myös pohdintaosiossa.

Monimuotokoulutuksen opiskelijatytyväisyydestä on koottu opintojaksokohtaista palautetta. Myös koulutuksen vastuuopettajat ovat koonneet sanallista palautetta, mutta kaikkia monimuotokoulutuksen opiskelijoita kattavaa, systemaattisesti suoritettua kyselyä, tilastollisin menetelmin käsiteltyä, ei aikaisemmin Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun liiketalouden koulutusohjelmassa ole suoritettu.

Aikuisopiskelua yleensä on tutkittu muissa yhteyksissä aikaisemmin. Kaija Mattila on käsitellyt aikuisopiskelijoiden motivaatiotekijöitä opinnäytetyössään (2006) *Vierivä kivi ei sammaloidu – Aikuisopiskelijan motivaatiotekijät toisen asteen koulutuksessa*.

Karelia-ammattikorkeakoulun yliopettaja Erja Moore on kirjoittanut väitöskirjan (2003) *Pitkä opintie – Aikuisiällä suoritettu yliopistotutkinto ja koulutuksellinen elämän kulku*. Moore käsittelee työssään aikuisiällä tapahtuvaa yliopisto-opiskelua, ja erityisesti niitä aikuisopiskelijoita, jotka ovat aloittaneet yliopisto-opiskelut vanhempina kuin yliopisto-opiskelijoiden pääjoukko on.

Karelia-ammattikorkeakoulun lehtori Eeva Karttunen on kirjoittanut artikkelin (2011) *Tradenomikoulutus monimuoto-opintoina: kokemuksia kehittämistyöstä* julkaisussa *Joustavat toteutustavat aikuiskoulutuksessa – kokemuksia kehittämistyössä*. Karttusen artikkeli pohjautuu sekä hänen opettajakokemuksensa monimuotokoulutuksen opettajana, että myös hänen kokoamiinsa opiskelijapalautteisiin monimuotokoulutuksesta vastaavana opettajana.

Käytän opinnäytetyössäni edellä mainittuja aineistoja osittain teoriapohjan täydentäjänä, ja osittain myös vertailukohteina tutkimustuloksissani. Työni on kvan-

titatiivinen tutkimus, mutta siihen liittyy myös kvalitatiivisen tutkimuksen aineistoa. Kvalitatiivinen aineisto koostuu opiskelijoiden avoimista palautteista, joita täydennän oman opiskelijakokemukseni pohjalta.

Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulusta tuli 1.1.2013 Karelia-ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyöhön käytetty aineisto on koottu ajankohtana, jolloin ammattikorkeakoulun nimi oli Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu. Käytän työssäni osittain molempia ammattikorkeakoulun nimiä.

2 Asiakastyytyväisyys

Palvelutilanteiden onnistuminen vaikuttaa asiakkaan tyytyväisyyteen. Tyytyväisyyden mittaamiseen tarvitaan seurantajärjestelmä. Asiakastyytyväisyystutkimuksilla pyritään parantamaan asiakastyytyväisyyttä ja seuraamaan sitä, miten toimenpiteet vaikuttavat. Asiakastyytyväisyystutkimuksen tavoitteet ovat tämänhetkisen tason mittaaminen, toimenpide-ehdotusten laatiminen ja asiakastyytyväisyyden kehittymisen seuranta. (Ylikoski 2001, 156.)

Rope ja Pöllänen (1994, 56) liittävät asiakastyytyväisyyden mittaamiseen myös asiakastyytyväisyyden kuuntelujärjestelmän, jonka avulla voidaan systemaattisesti kerätä ja tallentaa asiakastyytyväisyyspalautetta. Rope ja Pöllänen toteavat, että asiakastyytyväisyyden kuuntelujärjestelmästä voidaan käyttää hieman yksioikoisesti nimitystä asiakastyytyväisyyden tutkiminen. Kuuntelujärjestelmään sisältyvät kuitenkin sekä asiakastyytyväisydentutkimukset että ns. suoran palautteen järjestelmä. Molemmat ovat olennaisia elementtejä asiakastyytyväisyyden selvittämisessä, mutta kumpikaan niistä ei yksinään ole riittävä asiakastyytyväisyyden selvittämismittareiksi.

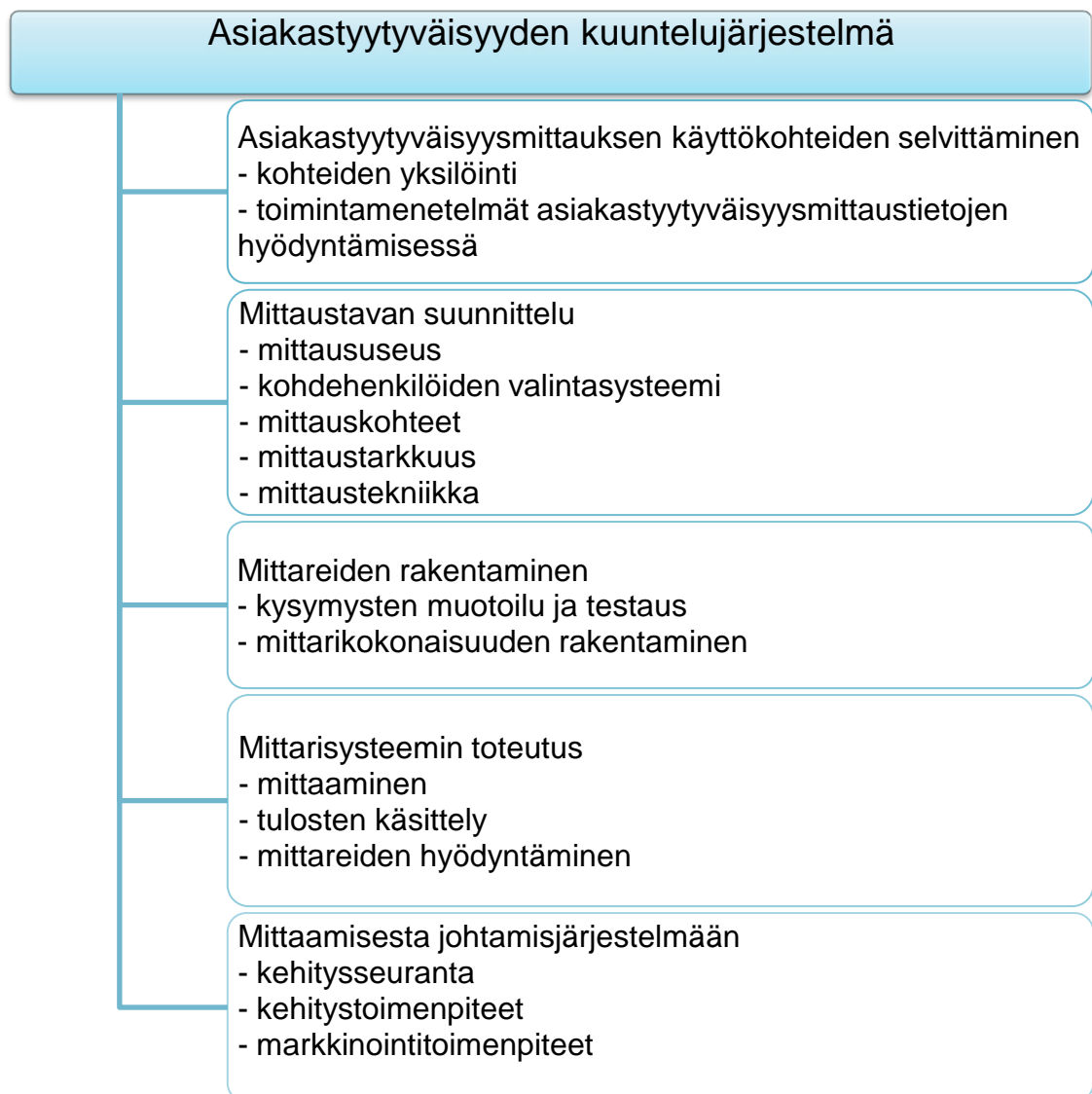
Asiakastyytyväisyys on keskeinen mittari selvitettäessä ja analysoitaessa yrityksen menestymismahdollisuuksia nyt ja tulevaisuudessa. Yrityksen taloudellinen tilanne voi osoittautua hyväksi, mutta menestystä ei pitkällä tähtäyksellä voida odottaa, jos asiakastyytyväisyys ei ole vähintäänkin hyvällä tasolla. Asiakastyytyväisyyden selvittäminen edellyttää aina jatkuvaa ja systemaattista mittaamista. (Rope & Pöllänen 1994, 58–59.)

Opiskelijat ovat ammattikorkeakoulun asiakkaita, ja käytän sanoja asiakas- ja opiskelijatyytyväisyys toistensa synonyymeinä. Karelia-ammattikorkeakoulu on julkista koulutusta tarjoava, voittoa tavoittelematon organisaatio. Koulutuksen järjestäjän saama valtionapu on sidoksissa opintopisteiden suoritukseen ja tutkinnon suorittajiin. Tyytyväiset opiskelijat tuovat koulutuksen järjestäjälle lisää hakijoita, ja opiskelijoita, toimien samalla myös koulutusorganisaation imagon

viestijöinä ympäröivälle yhteiskunnalle. Opiskelijatyytyväisyyden selvittäminen on vastaava asia kuin yrityksen suorittama asiakastyytyväisyysmittaus.

Asiakastyytyväisyyden selvittämismittauksen rakentamista ja asiakastyytyväisyyden mittausta voidaan kuvata esimerkiksi kuvion 1 avulla. Eri vaiheet noudattavat aina kuvion esittämää kaavaa siten, että perustana ovat kaikki ne käyttökohteet, joihin asiakastyytyväisyystietoa aiotaan käyttää.

Kuvio 1. Asiakastyytyväisyyden toteuttamisvaiheet. (Rope & Pöllänen 1994, 59.)

Opinnäytetyöni viitekehyksenä toimii Rope ja Pölläsen kuvio soveltuvin osin. Käsittelen työssäni mittauksen kohdetta, toiminta- ja analysointimenetelmiä, mittaustarkkuutta ja -menetelmiä, kysymysten muotoilua, testausta, ja tulosten kir-

jaamista. Rope ja Pölläsen mainitsemat, asiakastyytyväisyysmittausjärjestelmään kuuluvat sanalliset palautteet otin huomioon tilastollisen käsittelyn täydentäjänä, ja osittain myös selittävänä tekijänä tulosten analysoinnissa.

Ropen ja Pölläsen kuvion viimeinen kohta käsittelee mittauksen jälkeen tapahtuvia toimenpiteitä. Mitä tehdään jatkossa? Onko kaikki hyvin eikä tarvitse tehdä mitään? Opinnäytetyöni on rajattu koskemaan vain opiskelijatytyväisyysmittausta, ja käsittelen mahdollisia jatkotoimenpiteitä lyhyesti tutkimukseni yhteenvedo, johtopäätökset ja kehittämisehdotukset sekä pohdintaosiossa.

3 Monimuoto-opetus ja -opiskelu

Aikuiskoulutusneuvoston määritelmän mukaan monimuoto-opetus on tietyille kohderyhmälle suunnitelmalliseksi kokonaisuudeksi yhdistettyä etä- ja lähiopetusta sekä itseopiskelua, joita tukevat opiskelun ohjaus ja neuvonta. Opetusta voidaan järjestää yhteistyössä useiden aikuiskoulutusorganisaatioiden kanssa. (Hiironen ym. 2008, 4.)

Monimuoto-opiskelussa yhdistetään erilaisia opiskelun toteuttamistapoja ja etäopiskeluun käytetään nykyaikaista viestintäteknologiaa. Opiskelijan aktiivinen ja itseohjautuva rooli korostuu monimuoto-opiskelussa. Itseohjautuvalla opiskelijalla on kyky ohjata omaa oppimistaan. Opiskelija ottaa vastuun omasta oppimisestaan, opiskelijaohjauksesta ja muiden neuvontapalvelujen käytöstä. Itseohjautuvuuteen kuuluu opintojen tavoitteellinen suunnittelu. (Ignatius 2011.)

Monimuoto-opetuksessa opiskellaan vain lyhyitä jaksoja lähiopetuksena, joka on sidottu tiettyyn paikkaan ja aikaan. Opiskelija voi muutoin opiskella oman aikataulun mukaan. Monimuoto-opetus on suunniteltu huomioiden ihmisten erilaiset elämäntilanteet. Opiskelussa voidaan käyttää hyödyksi opiskelijoiden työn ja koulutuksen sovittamista yhteen, mm. erilaiset tehtävät voidaan liittää suoraan käytännön työhön ja opiskelija voi hyödyntää esimerkiksi kirjallisissa tehtävissä omaa työkokemustaan käytännön työstä. (Aikuisopiskelijan opas 2011, 7.)

Lähiopetuksella tarkoitetaan kontaktiopetusta yleensä oman koulun tiloissa. Lähiopetuksen tarkoituksena on luoda yhteys opettajan ja opiskelijoiden välillä, jolloin myös ryhädynamiikka on mahdollista. Lähiopetuksen määrä osana monimuoto-opetusta vaihtelee suuresti opintojaksojen mukaan. (Aikuisopiskelijan opas 2011, 7.)

Esimerkiksi Paakkola (1993) listaa lähiopetusjakson tehtävät seuraavasti:

- muuten vaikeasti opetettavissa olevien aiheiden opettaminen
- kurssilla käytävien asioiden arviointi, selvitetään missä kurssin asioissa opiskelijoilla on vaikeuksia ja syvennytään niihin hiukan tarkemmin
- kurssin täydentäminen
- opiskelijoiden tietotason arviointi
- opiskelijoiden kannustaminen
- sosiaaliset kontaktit
- orientaatioperustan luominen seuraavan etäjakson asioille (Aikuisopiskelijan opas 2011, 7).

3.1 Itseopiskelu ja -ohjautuvuus

Itseopiskelun aikana syvennetään ja laajennetaan opittua henkilökohtaisten tavoitteiden ja suunnitelmien mukaisesti. Itsenäistä opiskelua ovat esimerkiksi kirjallisuuden tutustuminen tai esseen kirjoittaminen. Opintojen eteneminen itseopiskelun aikana on opiskelijasta itsestään kiinni ja vaatii hyviä tiedonhankintataitoja ja taitoja tunnistaa omaa oppimista tukevia keinoja. Tehokas itseopiskelu vaatii opiskelijan itseohjautuvuutta. Opintojen sujuvan etenemisen kannalta on tärkeää, että opiskelija asettaa itselleen tavoitteita. (Aikuisopiskelijan opas 2011, 7.)

Itseohjautuvan aikuisoppijan minäkuvaan voidaan liittää seuraavat asiat:

1. Itsensä hyväksyminen oppijana. Tämä piirre kehittyy ainoastaan monien oppimiskokemusten kautta.
2. Suunnitelmallisuus on kykyä määrittää omat oppimistarpeensa, asettaa niiden pohjalta tavoitteensa ja valita oikeat ja joustavat keinot tavoitteiden saavuttamiseksi.
3. Sisäinen motivaatio on kiinnostumista oppimisesta, vaikka ulkoinen kontrolli, palkkiot ja rangaistukset puuttuvat.
4. Sisäinen arviointi tarkoittaa oppijan kykyä arvioida omaa oppimistaan, mutta myös kykyä ottaa vastaan arviointia ulkopuolisilta arvioijilta.

5. Avoimuus uusille kokemuksille tarkoittaa itseohjautuvan oppijan kykyä avoimuuteen, uteliaisuuteen, ongelmien ja epävarmuuden sietoon sekä leikkimielisyyteen oppimisessaan.
6. Joustavuus on valmiutta muuttaa tarvittaessa opiskelun tavoitteita ja opiskelutapoja sekä kokeilla uusia ratkaisuja.
7. Itsenäisyys on rohkeutta kyseenalaistaa normaalisti hyväksytyt oppimisen olosuhteet ja muuttaa niitä oman itsensä ja yhteisön kannalta mielekkääksi.
8. Kyky tehdä yhteistyötä. Tämä ominaisuus korostaa itseohjautuvuuden yhteisöllistä puolta ja poistaa edellä mainittua yleistä virhekäsitystä, että itse ohjattu oppiminen olisi oppimista eristyksissä ja yksin. (Koro 1999, 11.)

3.2 Etä- ja verkko-opiskelu

Etäopetuksen avulla voidaan saavuttaa opetuksen tasa-arvoisuus ja joustavuus kaikille opiskelijoille asuinpaikasta riippumatta. Opetus on tällöin saatavilla muuallakin kuin sillä paikkakunnalla, jossa pidetään itse kontaktiopetus. Etäopetuksena voidaan pitää esimerkiksi videoneuvottelulaitteiston välityksellä pidettävää opetusta, mutta myös erilaisissa verkko-oppimisympäristöissä tapahtuvaa opetusta. Etäluennot auttavat harvaan asuttujen alueiden ja muuten kaukana opiskelupaikkakunnalta asuvia opiskelijoita. Tällöin opiskelupaikkakunnalle matkustamiseen ei mene aikaa, vaan opiskelija voi seurata luentoa eri sovellusten välityksellä esimerkiksi omalta tai työpaikan tietokoneelta. (Aikuisopiskelijan opas 2011, 8.)

Oppimisympäristön kautta opettaja voi jakaa opiskelijoille materiaalia, ja opiskelijat voivat olla yhteydessä keskenään sekä myös opettajan kanssa. Verkko-opiskelumahdollisuuksia on monia, luentoja voidaan esimerkiksi välittää nettiyhteyden kautta ja tallentaa niin, että opiskelija voi seurata luennon myöhemminkin. Verkko-opiskelu mahdollistaa sen, että opiskelija voi opiskella töiden ohella ja itseohjautuvasti. Verkko-opiskelu voi olla aikaan sidottu siten, että jokin kurssi toteutetaan vain tietyllä ajanjaksolla. Verkko-opiskelu mahdollistaa paljon, mutta se myös vaatii opiskelijalta isomman vastuun ottamista oppimisestaan. (Aikuisopiskelijan opas 2011, 8.)

3.3 Aikuisopiskelijoiden muuttuneet odotukset

Yhteiskunnan eri sektoreilla on tapahtunut demokratisoitumista, jolloin myös aikuisopiskelijat ovat saaneet lisää vaikuttamismahdollisuuksia työelämässä ja muussa yhteiskunnallisessa toiminnassa, ja heidän odotuksensa mahdollisuudesta osallistua myös omaa koulutustaan koskevaan päätöksentekoon ovat lisääntyneet. Koulutuksen järjestäjä ei voi enää toimia ainoastaan itse laatimiaan ohjelmia toteuttaen. Koulutuksen onnistumiseksi on otettava myös oppijat mukaan opiskelun suunnitteluun ja toteutukseen. (Koro 1999, 16.)

Aikuisoppijoiden odotukset ovat muuttuneet myös siksi, että usein koulutukseen tulevat tuovat työstään tai muusta elämästään johtuvat ongelmat mukanaan. Oppimisen merkitys ja mielekkyys ovat nykyisin eri tavalla tärkeitä kuin aikaisemmin. Aikuisten oppimisen ohjaajina toimivien on kuunneltava herkällä korvalla ohjattaviensa odotuksia niin oppimistavoitteiden ja sisältöjen asettamisesta kuin myös opiskeluprosessin toteuttamisesta. (Koro 1999, 16.)

Koron kirjoitusta tukee Mattilan (2006) opinnäytetyönä suoritettu tutkimus. Mattila toteaa oppimisympäristöratkaisuilla olevan merkitystä opiskelijan opiskelumotivaatioon. Hän kirjoittaa näin. *”Merkityksellisenä opiskelun mahdollistajana pidettiin opiskelupaikan sijaintia omalla paikkakunnalla sekä lähiopetuksen järjestämistä iltaisina ja lauantaisin. Nämä kaksi seikkaa olivat ratkaisevan tärkeitä työssäkäyville ja myös työttömille opiskelijoille”*.

Oppimisen kannalta myönteinen oppimisympäristö on samalla sekä turvallinen että antaa tukea uuden etsimiseen ja tutkimiseen. Aikuisopiskelijalla oman motivaation merkitys korostuu, sillä aikuisuuteen kuuluu myös autonomian tarpeen lisääntyminen. Tämä merkitsee sitä, että myös oppimisympäristö huomioi aikuisopiskelijan erityispiirteet ja auttaa opiskelumotivaation tukemisessa. Oppiminen tehostuu, kun opiskelija saa itse valita, mitä ja milloin opiskelee, ja hänelle annetaan mahdollisuus osallistua oman opiskelunsa suunnitteluun. Mattila toteaa, että opiskelijaksi voidaan hakeutua myös halusta opiskella jotain tiettyä aihetta. Hän kirjoittaa opiskelijasta, joka oli jo pitemmän aikaa harkinnut opiskelevansa kirjanpidon asioita omatoimisesti. Opiskelijan paikkakunnalla oli alkanut

juuri silloin sopiva koulutus monimuotokoulutuksena. Opiskelija oli todennut että koulutus oli kuin ”tilauksesta”, ja siitä voi saada myös ammatin. (Mattila 2006, 49.)

3.4 Aikuisopiskelijan ajankäyttö

Monimuoto-opiskelijan ajankäyttöä ja opiskelun suunnittelua kuvataan hyvin Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisussa Oppia ikä kaikki – Räätelöityä restonomikoulutusta aikuisille (2009). Opiskelija Vuokko Pelkonen on kirjoittanut artikkelin ”Minkälaista on opiskelu aikuisena?”. Yli 40-vuotias Pelkonen valmistui työn ohella restonomiksi vuonna 2007.

Pelkonen kirjoittaa, että opiskelun aloittaminen työn ohella oli vaikeaa, sillä aikaisemmista opinnoista oli kulunut aikaa yli 20 vuotta. Kahtena ensimmäisenä syksynä hän oli ottanut kolme kuukautta vuorotteluvapaata, sillä muutoin hän ei olisi selvinnyt opiskelustaan. Perheen tulot pienenevät tämän vuoksi, mutta Pelkonen pitää kuitenkin näitä vuorotteluvapaakuukausia erittäin tarpeellisena ja oikeana ratkaisuna. Opiskelu oli rankkaa, koska vapaa-aikaa ei jäänyt, vaan lähes kaikki vapaa-aika käytettiin opiskeluun. Opiskelu on vaatinut myös perheeltä joustoa kotitöissä, ymmärrystä ja tukea opiskeluun. (Pelkonen 2009, 46.)

Pelkosen perhe rakensi samaan aikaan omakotitaloa, jolloin perheen, opiskelun, työn ja rakentamisen yhteensovittaminen aikatauluineen vaati erittäin paljon voimavaroja. Välillä itku oli ollut silmässä pelkästä uupumuksesta, samalla Pelkonen oli miettinyt, miksi hän ikinä aloittikaan opiskelun. Hän oli harkinnut myös opiskelun keskeyttämistä, mutta ylpeys ei antanut luovuttaa. Vähitellen kaikki alkoi sujua. Pelkosella oli ollut työnantajan tuki koko ajan, mikä oli helpottanut osaltaan opiskelua ja mahdollistanut osittain myös työajalla opiskelun. Perheensä tuen lisäksi myös työnantajan tuen Pelkonen koki erittäin merkittäväksi osaksi opiskelunsa onnistumisessa. (Pelkonen 2009, 46–47.)

Perhe on työelämäkiinnityksen ohella elämänalue, joka erottaa opiskelijoiden pääjoukkona pidettyjen nuorten opiskelijoiden ja aikuisten opiskelijoiden elämäntilanteita. Yleisenä käsityksenä on pidetty sitä, että juuri perheellistyminen

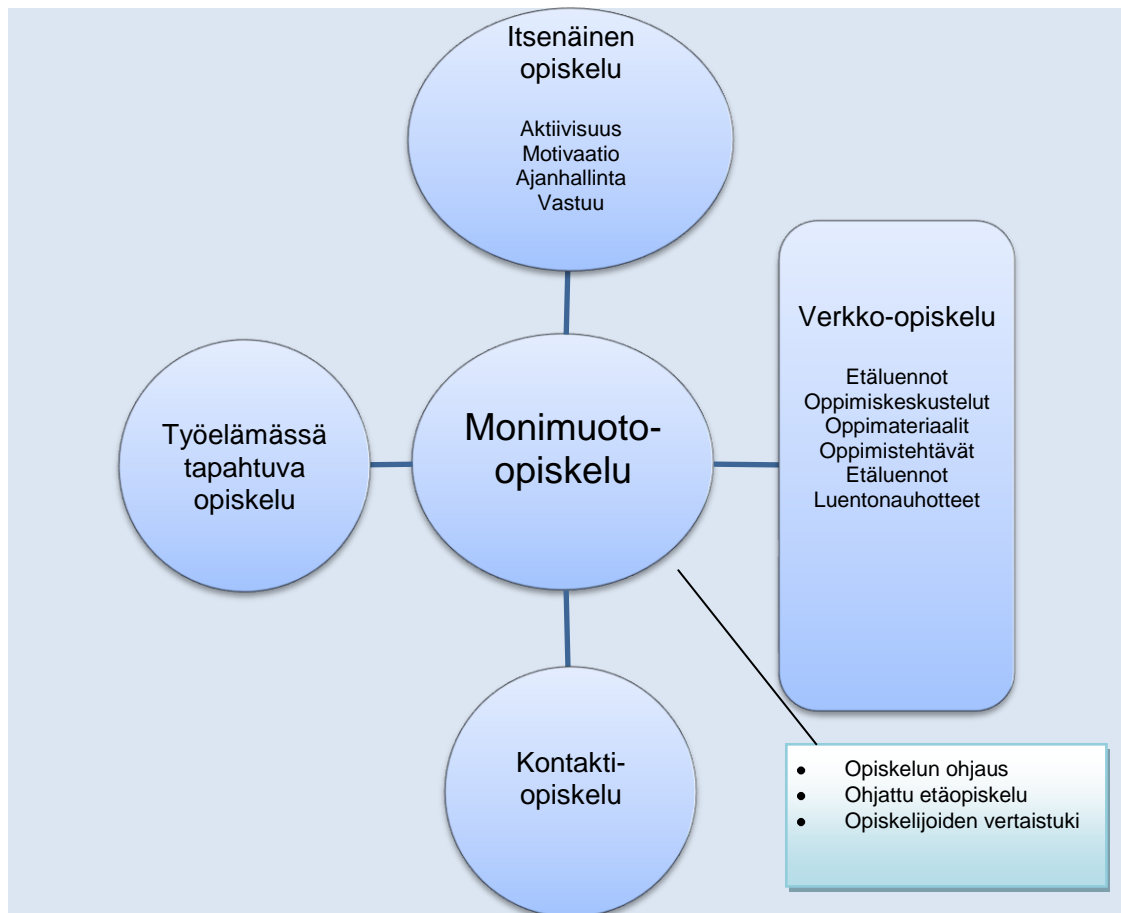
ja lastenhoito hankaloittavat naisten opiskelua. Aikuisena yliopisto-opintonsa aloittaneilla opiskelijoilla on kuitenkin lapsia samassa määrin kuin väestöllä keskimäärin, jolloin voidaan ajatella, etteivät lapset ole este opintojen aloittamiselle. (Moore 2003, 128.)

Opiskeluun liittyvien arjen sujuvuuden ongelmat ovat erilaisia perheellisillä tai yksin elävillä aikuisilla, ja ne ovat myös erilaisia eri sukupuolilla. Opiskelu aikuisiällä ei juuri muuta miehen arkielämää, mutta opiskelijanaiset kokevat opiskelun läpiviemisen kiireen lisääntymiseksi. Perinteinen ajattelumalli on, että naiset tekevät miehiä enemmän kodinhoitoon ja lastenhoitoon liittyviä tehtäviä. Pelkonen kirjoitti perheen tuen tärkeydestä opiskelussaan, ja asia tulee esille myös Mooren tutkimuksessa esiintyvien opiskelijoiden kertomuksista. Arjen sujuminen opiskelun aikana vaatii monia joustavia järjestelyjä. Moore kirjoittaa miesopiskelijasta, joka toteaa ”*Ilman perheen tukea, eihän tästä tule mitään*”. Mies opiskeli toisella paikkakunnalla ja vaimo hoiti kodin ja kouluikäiset lapset. (Moore 2003, 129 - 130.)

Moore (2003, 131) toteaa myös, että tutkimukseen osallistuneiden opiskelijoiden kertomukset eivät juuri eroa sen mukaan, onko kertoja nainen vai mies. Opiskelun, perheen ja työn yhdistämisen mahdolliset ongelmat eivät ole pelkästään naisten ongelmia. Kun aikuisopiskelijalla on pienet lapset ja usein myös työ, perinteinen stereotyyppinen sukupuolimalli ei näytä sopivan koetun arkielämän analyysiin, vaan elämän järjestämisen käytännöt vaikuttavat enemmänkin yksilöllisiltä ja perhekohtaisilta ratkaisuilta.

3.5 Monimuoto-opinnot Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulussa

Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun monimuotokoulutus pohjautuu Hiironen ym. (2008) suorittamaan taustaselvitykseen tradenomin tutkinnon monimuoto-opetussuunnitelman suunnittelussa. Koulutuksen sisältö ja perusrakenne käyvät esille kuviosta 2.

Kuvio 2. Monimuoto-opinnot Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulussa. Mukaeltu kuvio. (Lätti 2011, 8.)

Suuri osa monimuoto-opinnoista on itsenäistä opiskelua, esimerkiksi oppimistehtävien tekemistä, opiskelumateriaaleihin tutustumista ja kirjallisuuteen perehtymistä sekä verkko-opiskeluympäristötyöskentelyä. Apuna verkko-opiskelussa käytetään Moodle-oppimisympäristöä, joka mahdollistaa materiaalien ja luentotallenteiden jakamisen, vertaistyöskentelyn, opiskelijoiden ja opettajien keskinäisen vuorovaikutuksen sekä opintojen ohjauksen. Merkittävässä asemassa on ammattikorkeakoulumme käyttämä Adobe Connect (AC) -verkkokokousjärjestelmä, jonka avulla opiskelijoiden ja opettajien yhteydenpito tapahtuu. Järjestelmän opiskelijat ja opettajat voivat olla reaaliaikaisessa kuva- ja ääniyhdydessä keskenään. Luentoja voidaan seurata esimerkiksi kotoa tai työpaikalta, osallistua luennoilla keskusteluun tai mahdolliseen ryhmätyöskentelyyn. AC-tapaamisajat sovitaan yleensä aina etukäteen, jolloin aikatauluja on mahdollista sovittaa myös esimerkiksi opiskelijoiden työvuoroihin käyviksi. (Ignatius 2010.)

Liiketalouden koulutusohjelman aikuiskoulutussovelluksen tradenomiopintoihin sisältyy noin 10 - 13 lähiopetuspäivää lukuvuodessa. Niiden määrä vaihtelee vuosikursseittain. Lähiopetuspäivät ovat kontaktipäiviä, jolloin perehdytään uuden opintojakson sisältöön, tavoitteisiin, toteutukseen ja arviointiin, ohjeistetaan alkavia ja meneillään olevia opintojaksoja sekä käsitellään loppupalaute päättyneistä opintojaksoista.

Etäjäksellä opiskelijat työstävät itsenäisesti tehtäviään etsien ja opiskellen lisää sisältöä lähiopiskelujaksolla, reaaliaikaisella tai videoluennoilla saamaansa perustaan. Etäviestintäteknisinä ratkaisuin Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulussa ovat käytössä virtuaalinen oppimisympäristö ja www-pohjainen viestintäjärjestelmä. (Ignatius 2010.)

4 Tutkimuksen toteutus

4.1 Tutkimuskysymykset

Opinnäytetyöni keskeisenä tehtävänä oli selvittää, miten Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun liiketalouden koulutusohjelman aikuiskoulutuksena toteutettava monimuoto-opiskelu vastasi opiskelijoiden tarpeisiin. Tarkentavina kysymyksinä olivat seuraavat alakysymykset:

- a) Onko toteutustapa toimiva?
- b) Onko aikataulutus sopiva?
- c) Ovatko oppimisympäristöratkaisut tyydyttäviä?
- d) Mikä mahdollisuus opiskelijalla on vaikuttaa omaan työpanokseensa ja opintojen toteutukseen?
- e) Miten tukipalvelut toimivat?

4.2 Kysymysten laatiminen

Lahtinen ja Isoviita (1998, 76) toteavat, että kysymysten muotoilussa on pohdittava, ovatko kysymykset hyödyllisiä ja tarpeellisia tai ovatko kysymykset liian yksityiskohtaisia tutkimuksen tarkoituksen kannalta. On myös mietittävä, kuinka monta kysymystä on tarpeellista tehdä aihealueittain. Huomioitava on myös

vastaajien kyky vastata kysymyksiin. Kysymys ei saa olla rakenteeltaan liian vaikea muistettavaksi, kiinnostamaton ja liian mutkikas.

Kysymyksillä voidaan kerätä tietoa tosiasioista, toiminnasta ja käyttäytymisestä, tiedoista, mielipiteistä, arvoista, asenteista, uskomuksista, käsityksistä ja mielipiteistä. Lisäksi voidaan pyytää arviointeja tai perusteluja toiminnoille tai vakaumuksille. Täsmällisiä tosiasioita pitää kysyä suoraan yksinkertaisina kysymyksinä, joko avointen kysymysten avulla tai monivalintatyypillisesti, näitä ei ole järkevää mitata Likert-tyyppisellä asteikolla (tyyliin ehdottomasti eri mieltä, ehdottomasti samaa mieltä), kuten joskus tutkimuksissa tehdään. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2000, 184.)

Kysymyksiä voidaan muotoilla monella tavalla. Yleensä käytetään kolmea muotoa:

- avoimet kysymykset, joissa esitetään vain kysymys ja jätetään vastaajalle tyhjää tilaa vastaamista varten
- monivalintakysymykset, joissa tutkija on laatinut valmiit vastausvaihtoehdot ja vastaaja merkitsee rastin tai rengastaa valmiin vaihtoehdon tai useampia vaihtoehtoja, jos niitä on annettu valmiiksi
- asteikkoihin perustuva kysymystyyppi, jossa esitetään väittämiä ja vastaaja valitsee niistä sen, miten voimakkaasti on samaa tai eri mieltä kuin esitetty väittämä. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 198–200.)

Opinnäytetyön kysymykset on laadittu käyttäen monivalinta- ja monivastausvaihtoehtoja, väittämäkysymyksiä ja avoimia kysymyksiä. Jokaisen aihealueen jälkeen oli mahdollisuus antaa avointa palautetta sanallisesti. Kyselyn lopussa vastaajalle annettiin mahdollisuus antaa myös kokonaisvaltaista palautetta sekä tehdä ehdotuksia koulutusmuodon kehittämiseksi. Kyselylomake on testattu viiden opiskelijan testiryhmällä, joka totesi kysymykset aiheellisiksi ja ajankohtaisiksi.

4.3 Työn rajaus

Kyselyssä ei toisteta samoja aihealueita ja kysymyksiä, jotka jo sisältyvät ammattikorkeakoulun vuosittain tai opintojaksokohtaisesti suorittamaan opiskelijapalautekyselyyn. Lomakkeella ei siten käsitellä esimerkiksi opetussuunnitelman tai opintojaksojen sisältöön kuuluvia asioita.

Opinnäytetyöni käsittelee ainoastaan Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun liiketalouden koulutusohjelmassa toteuttavaa monimuotokoulutuksen opiskelijatytyväisyyttä, vaikka ammattikorkeakoulumme useissa muissa koulutusohjelmissä sovelletaan myös monimuotokoulutusta hieman eri tavoin toteutettuna. Tutkimukseni ei sisällä myöskään mahdollisia jatkotoimenpiteitä opiskelijatytyväisyyden seurannassa.

4.4 Tutkimusaineisto ja menetelmät

Kysely- eli survey-tutkimuksen tarkoituksena on koota tietyin kriteerein valitulta kohdejoukolta vastauksia samoihin kysymyksiin. Kyselyaineisto hankitaan analysoitavaksi ja tulkittavaksi, eivätkä pelkät vastaukset riitä johtopäätösten tekemiseen. Kyselytutkimus on mahdollista toteuttaa sekä kvantitatiivisessa että kvalitatiivisessa tutkimuksessa. Kyselytutkimuksen tarkoituksena on muun muassa koota yksityiskohtaista tosiasiatietoa ja identifioida ongelmia tai käytänteitä. (Anttila 2005, 260.)

Määrällinen, kvantitatiivinen aineisto voi olla valmiiksi tilastoitua tietoa tai se hankitaan sellaisin menetelmin, että sitä voidaan käsitellä numeerisena tietona. Määrällistä aineistoa voidaan hankkia esimerkiksi kyselyin, kokeellisin menetelmin tai testaamalla. (Anttila 2005, 175.)

Kun aineisto on koottu, aloitetaan aineiston muokkaaminen siihen kuntoon, että analysointi voi alkaa. Ensiksi tarkistetaan koko aineisto. Sen jälkeen aloitetaan koodaus. Sitten tarkistetaan mahdolliset virheelliset vastaukset ja se, onko kokonaan puutteellisia vastauksia mukana. Tarkastuksessa voidaan käyttää mm. seuraavia kriteereitä:

- täydellisyys. Onko jokaiseen kysymykseen vastattu?
- täsmällisyys. Tarkistetaan, onko kaikkiin kysymyksiin vastattu täsmällisesti, vai esiintyykö vastauksissa huolimattomuutta tai väärinymmärrystä. Onko erehdyksessä valittu väärä koodi tai merkitty esim. ikä siten ettei se voi olla mahdollista.
- yhteneväisyys. Tarkistetaan, että kaikki vastaajat ovat ymmärtäneet ja tulkinneet kysymykset ja annetut ohjeet samalla tavalla. (Anttila 2005, 265–266.)

Opiskelijatytyväisyyskysely lähetettiin 68:lle liiketalouden koulutusohjelman monimuotokoulutuksessa läsnäolevalle opiskelijalle sähköisen opiskelijapalautejärjestelmän kautta. Kysely suoritettiin syyskuussa 2012. Vastausaikaa oli kaksi viikkoa. Kyselyyn vastasi 27 opiskelijaa, mikä on 39,7 % läsnäolevista, kohderyhmiin kuuluvista, monimuotokoulutuksen opiskelijoista. Tutkimukseen ei otettu mukaan syksyllä 2012 opiskelunsa aloittanutta koulutusryhmää, sillä oletuksena oli, ettei heillä ollut vielä kokemuksia liiketalouden koulutusohjelman toteuttamasta monimuotokoulutuksesta kyselyn suorittamisajankohtana.

Kyselylomakkeen mukaan liitettiin liitteen 1 mukainen saatekirje. Tutkimuksessa käytetty kyselylomake on liitteenä 2. Ennen kyselyn lähettämistä saatekirje ja kyselylomake hyväksyttiin opinnäytetyön ohjaajilla. Kyselyn lähettämiseen haettiin lupa Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun rehtorilta. Aineiston tarkastuksen jälkeen tiedot tallennettiin ja koodattiin SPSS-tilasto-ohjelmaan. Työssä käytettiin apuna myös Excel-taulukkolaskentaohjelmaa.

4.5 Luotettavuuden arviointi

Kyselyaineiston kokoamisen lähtökohtana on, että vastaajat ovat rehellisiä ja että vastaukset saadaan kokoon täsmällisesti ja luotettavasti. Ongelmana voi olla se, etteivät vastaajat välttämättä halua tai viitsi vastata moniin eri kyselyihin, jolloin vastaajakato voi olla melko suuri. (Anttila 2005, 183.)

Monimuoto-opiskelijoilla on ympäri lukuvuoden menossa useita opintoja yhtä aikaa, mikä osaltaan on ehkä vaikuttanut kyselyyn vastaamishalukkuuteen. Ajoitin kyselyn suorittamisen lukuvuoden alkuun, jolloin kaikki syksyn opinnot eivät vielä olleet alkaneet.

Mittauksen luotettavuus eli reliabiliteetti tarkoittaa kykyä tuottaa ei-sattumanvaraisia tuloksia. Kun tutkimusta tehtäessä sama tilastoyksikkö mitataan useampaan kertaan ja mittaustulokset ovat samat, on mittaus tutkimuksen osalta sisäisesti reliabeli. Ulkoinen reliabiliteetti tarkoittaa sitä, että tutkimukset

ja mittaukset ovat toistettavissa muissa tilanteissa ja tutkimuksissa. (Holopainen, Tenhunen & Vuorinen 2004, 26.)

Mittauksen validiteetilla tarkoitetaan mittauksen oikeellisuutta. Se tarkoittaa sitä, missä määrin on pystytty mittaamaan sitä, mitä on haluttu mitata. Sisäisellä validiteetilla tarkoitetaan sitä, vastaavatko mittaus tai mittaukset teoriaosassa esitettyjä käsitteitä. Tutkimus on ulkoisesti validi, kun muut tutkijat tulkitsevat kyseiset mittaukset ja tutkimustulokset samoin kuin tutkimuksessa on esitetty. (Holopainen ym. 2004, 26.)

Johdanto-osassa kerroin, että olen sekä opiskelija että myös työntekijä liiketalouden ja tekniikan keskuksessa. Leskisen (2005, 74) mukaan tutkijan on pohdittava eettisiä kysymyksiä koko tutkimusprosessin ajan. Perinteisesti ongelmakohtina on esitetty tutkimuslupaan, anonymiteettiin ja tutkimuskohteen hyväksikäyttöön ja osallistumiseen liittyviä ongelmia. Leskinen kirjoittaa myös, että tutkimuksessa on noudatettava ihmisarvon kunnioittamisen periaatetta. Sen mukaan on väärin aiheuttaa vahinkoa tai loukata tutkittavaa riippumatta tutkimuksen tarkoituksesta. Lisäksi tutkimusaineistoa käsiteltäessä on muistettava luotamuksellisuus ja anonymiteetti. Tuloksia julkistaessa on myös muistettava, ettei tutkittavan henkilöllisyys paljastu.

Tutkimukseni reliabiliteettia eli luotettavuutta lisää se, ettei esimerkiksi opiskelijoiden vuosikurssia, suoritettuja opintopisteitä, ja vastaajan sukupuolta kysytty lainkaan. Samoin ikä- ja asuinpaikkakysymys oli valmiiksi luokiteltu väljäksi. Myöskään kotona asuvien lasten ikää ei kysytty. Kyselyssä käytettiin myös valmiita vastausvaihtoehtoja, jotka vähensivät virheellisten vastausten määrää. Kyselyn luotettavuutta paransi myös se, että kyselyyn voitiin vastata anonyyminä ja kysymykset oli myös mahdollista ohittaa vastaamatta mitään. Tutkimukseni luotavuuden arviointiin palaan tarkemmin opinnäytetyöni pohdintaosiossa.

Tutkimuksen validiteetti eli oikeellisuus tulee esille kysymysten laidinnassa, että kysymyksillä saadaan vastaukset tutkimusongelmaan. Työssä käytetyt kysymykset olivat tarkoituksenmukaisia ja niiden perustana oli teorian tieto monimuoto-opiskeluun liittyvistä tekijöistä. Tutkimusongelmaa mitattiin kattavien kysymyksien avulla. Kyselyssä käytettävät taustamuuttujat oli tarkoin valittu. Esi-

merkiksi kysymykseen *Lähiopetuspäivien lukumäärä lukuvuodessa on sopiva*, lisäkysymyksenä oli, pitäisikö niitä lisätä vai vähentää. Ilman lisäkysymyksiä tutkimuksesta ei selviäisi vastaajien mielipide muutoin kuin, että *samaa mieltä, osittain samaa mieltä* jne. Vastauksista ei siten selviäisi, toivotaanko lähipäiviä enemmän vai vähemmän.

4.6 Käytetyt tutkimus- ja analysointimenetelmät

Tutkimustapana kvantitatiivinen eli määrällinen tieto ilmoitetaan kuvailevan tilastotiedon menetelmin numeerisesti. Se vastaa kysymykseen, kuinka paljon, kuinka monta tai johonkin vastaavaan määrää tarkoittavaan kysymykseen. (Karjalainen 2004, 13.) Tutkimusmenetelmäksi opinnäytetyöhön olen valinnut määrällisen eli kvantitatiivisen tutkimuksen, mutta työssä esiintyy myös kvalitatiivisen eli laadullisen tutkimuksen piirteitä avoimen palautteen käsittelyn osalta. Tutkimustyyppiä valitsin kokonaistutkimuksen, jolloin koko perusjoukko tutkitaan (Heikkilä 2008, 14). Tutkittava tieto voitiin muuttaa numeeriseen muotoon.

Kysymyslomakkeen osa-alueet käsittivät vastaajan taustatietoja, lähiopetusta, verkko-opiskelua ja -opetusta Moodle-oppimisympäristössä, itsenäistä opiskelua, osaamisen osoittamista, opinto-ohjausta ja tukipalveluja. Tulosten analysoinnissa käytin ns. ”vetoketjumallia”, jolla tarkoitan esimerkiksi lähiopiskeluun kuuluvien kaikkien aihealueiden (lähiopetusjakson pituuden, lähiopetuspäivien toteutuksen toimivuuden, aikataulujen sopivuuden ja opiskelijapalautteen) käsittelyä samalla kertaa yhtenä kokonaisuutena.

Kysely toteutettiin mielipidemittauksena, jossa vastaajille annettiin mahdollisuus valita väittämäkysymyksistä seuraavat vaihtoehdot:

täysin samaa mieltä
 osittain samaa mieltä
 osittain eri mieltä
 täysin eri mieltä sekä
 en ole käyttänyt (tämä vaihtoehto oli valittavana vain tukipalvelut-osiossa).

Vastauksista (liite 3) selviää tarkemmin eri vastausvaihtoehdot, vastausten prosenttiosuus ja vastaajien lukumäärä.

Väittämäkysymyksissä taulukoiden ja kuvioiden tulkitsemista helpottamaan yhdistin vastausvaihtoehdot *täysin samaa mieltä* tai *osittain samaa mieltä* yhdeksi ryhmäksi, sekä toiseksi ryhmäksi *osittain eri mieltä* tai *täysin eri mieltä*. Analysoinnissa käytän ”puoliväli-periaatetta” siten, että esimerkiksi *Olen tyytyväinen* – – -kysymyksissä vastausprosentin ollessa 50 tai yli, osoittaa, että opiskelijat ovat tyytyväisiä, ja vastaavasti vastausprosentin ollessa alle 50 opiskelijat ovat tyytymättömiä. Tukipalvelut-osioon yllä mainittu periaate ei sovellu, sillä osiossa oli käytettävissä myös vastausvaihtoehto, *en ole käyttänyt*, ja tämä oli monesti kaikkein eniten käytetty.

Vastaajilla oli mahdollisuus antaa myös sanallista palautetta eri osioista. Avoinmet palautteet olen käsitellyt kunkin aihealueen yhteydessä. Palautteita käytän tilastollista analyysiä täydentävänä ja selittävänä tekijänä. Palautteille annoin satunnaiset koodinimet, vailla mitään tiettyä kooditusjärjestelmää, ja käytän antamiani koodeja lähdeviitteinä tutkimuksessa. Analysoinnissani tuon esille myös opiskelijakokemukseni ja -havainnointini eri aihealueiden käsittelyssä.

5 Aikuisopiskelijan muotokuva

Kyselyn taustatietoina selvitettiin vastaajien ikä, asuinalue, kotona asuvien lasten määrä, työssäolo ja työaikamuoto kyselyn suorittamisen ajankohtana. Vastauksen perusteella aikuisopiskelijan muotokuvaksi saadaan opiskelija, joka on 30–45-vuotias, ja hänellä on kotona asuvia lapsia. Hän asuu opiskelupaikkakunnan, Joensuun, ulkopuolella. Opiskelija on kokoaikatyössä ja hänellä on normaalityöaika.

5.1 Ikäjakauma

Vastanneista suurin osa (65,4 %) on iältään 30–45 vuotta (taulukko 1). Ikäkaumasta voi päätellä, että moni elää siirtymävaihetta, jossa arvioidaan omaa kulunutta elämää ja aikaansaannoksia sekä pohditaan myös tulevaisuutta. Yli 45-vuotiaita vastanneista oli 26,9 %. Yksi vastaaja ei ilmoittanut ikäryhmäänsä.

Taulukko 1. Vastaajien ikäjakauma.

Ikä	Vastaajien lkm	%
Alle 30 vuotta	2	7,7
30 - 45 vuotta	17	65,4
Yli 45 vuotta	7	26,9
Yhteensä	26	100

5.2 Asuinalue

Monimuoto-opiskelu ei ole sidottu opiskelupaikkakuntaan. Suuri osa (55,6 %) vastanneista asuikin Joensuun ulkopuolella. Vastausvaihtoehtoina olivat Joensuu, muu Pohjois-Karjala, muu Itä-Suomi, Etelä-Suomi ja Pohjois-Suomi (taulukko 2).

Taulukko 2. Vastaajien asuinalue.

Asuinalue	Vastaajien lkm	%
Joensuu	7	25,9
Muu Pohjois-Karjala	15	55,6
Muu Itä-Suomi	2	7,4
Etelä-Suomi	2	7,4
Pohjois-Suomi	1	3,7
Yhteensä	27	100,0

5.3 Perhetilanne

Kotona asuvat lapset vaikuttavat paljon siihen, kuinka paljon opiskelijan on mahdollista käyttää aikaansa opiskeluun. Lasten ikää ei kyselyssä selvitetty, sillä olivatpa lapset alle kouluikäisiä tai vanhempia koululaisia, niin he ovat kuitenkin aina läsnä perhe-elämässä ja vaativat aikuisopiskelijalta panostusta myös oman perheen hyvinvointiin. Perhesuhteita kyselyssä ei selvitetty. Vastaajista 63 %:lla oli kotona asuvia lapsia (taulukko 3).

Taulukko 3. Kotona asuvia lapsia.

Lapsia kotona	Vastaajien lkm	%
Kyllä	17	63,0
Ei	10	37,0
Yhteensä	27	100,0

5.4 Toimeentulo opiskelun aikana

Monimuotokoulutus mahdollistaa opiskelun työn ohessa, jolloin vastaaja on voinut olla osa-aika- tai kokoaikatyössä koko opiskeluaikansa tai vain osittain. Tutkimuksessa selvitettiin vastaajien työssäoloa kyselyn suorittamisajankohtana. Vastauksista ei siten selviä mahdolliset opinto-, vuorottelu- tai muut vapaat, joilla opiskelija on ehkä ollut ennen kyselyn suorittamisajankohtaa.

Tutkimuksen suorittamisajankohtana suurin osa vastaajista (74,1 %) oli kokoaikatyössä. Yrittäjänä toimiva vastaaja oletetaan myös kokoaikatyössä olevaksi henkilöksi, vaikka tutkimuksesta ei selviäkään vastaajan yritykseensä käyttämä työaika. Näin ajatellen kokoaikatyössä oli 21 opiskelijaa (77,8 %) 27:stä. Myös vaihtoehto työssä satunnaisesti oli vastaajien valittavina, mutta kukaan ei käyttänyt tätä vaihtoehtoa (taulukko 4).

Taulukko 4. Vastaajien työssäolo opiskeluaikana.

Työssäolo	Vastaajien lkm	%
Kokoaikatyössä	20	74,1
Osa-aikatyössä	2	7,4
Työtön	2	7,4
Opinto- tai vuorotteluvapaalla	2	7,4
Muu: yrittäjä	1	3,7
Yhteensä	27	100,0

Vastaajista suurimmalla osalla, 21:llä (87,5 %), oli kyselyn suorittamisen ajankohtana normaalityöaika. Kolmella (12,5 %) vastaajista oli vuorotyö. Opintovapaa mahdollistaa myös osittaisen työnteon, mikä ehkä selittää sen, miksi vain kolme opiskelijaa ei vastannut työaikamuotokysymykseen, kun edellisen kysymyksen vastausten perusteella oletuksena olisi voinut olla neljä (taulukko 5).

Taulukko 5. Vastaajien työaikamuoto.

Työaikamuoto	Vastaajien lkm	%
Normaalityöaika	21	87,5
Vuorotyö	3	12,5
Yhteensä	24	100,0
Ei vastattu	3	

6 Monimuoto-opiskelu - aikuisopiskelijan näkökulma

6.1 Lähiopiskelu

Lähiopetusjaksolla opiskelijat ovat joko työnantajansa myöntämällä koulutusvapaalla, vuosilomalla, palkattomalla vapaalla, opinto- tai vuorotteluvapaalla tai he ovat työttömiä. Vastaajilta ei kysytty, millaisella vapaalla he ovat lähipäivien aikana, vaan ainoastaan sitä sopivatko esitetyt lähijaksopituudet.

6.1.1 Lähiopetusjakson pituus

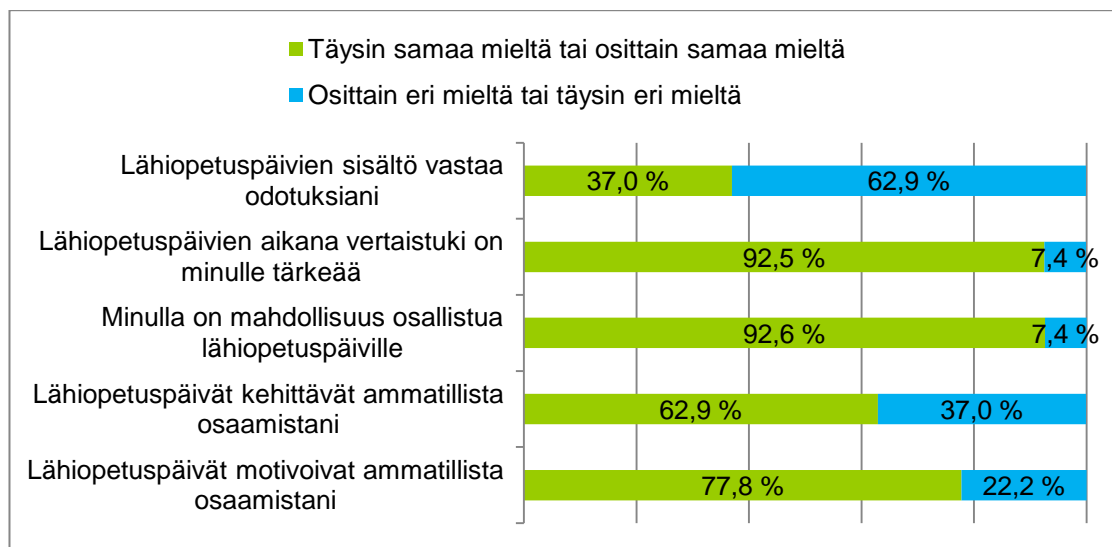
Vastaajille annettiin mahdollisuus ilmaista mielipiteensä yksi, kaksi tai kolme päivää kerrallaan kestävästä lähiopetusjaksosta. Heillä oli mahdollisuus valita kaikki esitetyt vaihtoehdot, vastata vain siihen kohtaan, mitä haluavat, tai jättää vastaamatta kysymykseen. Vastaajien mielestä nykyisin sovellettava, kaksipäiväinen lähiopetusjakso oli kaikkein sopivin, ja se sopi 19 vastaajalle. Myös yksipäiväinen lähiopetusjakso sai hyvän kannatuksen, 10 vastaajaa. Kolmepäiväinen lähiopetusjakso sopi vain yhdelle vastaajalle (taulukko 6).

Taulukko 6. Lähiopetusjakson pituus.

Minulle sopii	Vastaajien lkm	%
1-päiväinen lähiopetusjakso	10	37,0
2-päiväinen lähiopetusjakso	19	70,4
3-päiväinen lähiopetusjakso	1	3,7

6.1.2 Lähiopetuspäivien toteuttaminen ja opiskelijoiden odotukset

Kuviosta 3 käy selville, että muiden opiskelijoiden vertaistuki lähiopetuspäivänä koetaan erittäin tärkeäksi (92,5 %), ja suurimmalla osalla vastaajista (92,6 %), oli myös mahdollisuus osallistua lähiopetuspäiville. Lähiopetuspäivien todettiin kehittävän ammatillista osaamista (62,9 %) ja motivoivan opiskelussa (77,8 %). Sen sijaan lähiopetuspäivien sisällölliseen toteutukseen vastaajat eivät olleet tyytyväisiä. Tyytyväisiä vastaajia oli 37,0 %, ja tyytymättömiä 62,9 %. Mistä johtuu, että vastaajat ovat tyytymättömiä lähiopetuspäivien sisältöön, vaikka samalla he toteavat lähiopetuspäivien sekä kehittävän ammatillista osaamista että lisäävän motivaatiota ammatilliseen osaamiseen? Tätä kysymystä yritän selvittää kuvion jälkeen opiskelijoiden sanallisen palautteen avulla.

Kuvio 3. Tyytyväisyys lähiopetuspäivien toteutukseen.

Opintojen sisällöt ja suoritustavat on kuvattu opetussuunnitelmassa, ja usein ne ovat luettavissa myös opinon esittelystä Moodle-oppimisympäristössä. Osa vastaajista haluaa, että lähiopetuspäivillä käydään läpi alkavan kurssin sisältö ja tavoitteet, sekä saadaan myös päätyneistä opintojaksoista yhteinen palaute onnistumisineen ja/tai kehittämisehdotuksineen. Osalle vastaajista tällainen opintojen läpikäynti on ajanhukkaa, ja he haluavat mahdollisimman nopeasti mennä eteenpäin ja saada tietoa uuden opinon tehtävistä ja niihin liittyvää

opetusta, pureutua mahdollisiin ongelmiin yhdessä. He kokevat, että näin tieto ja taito lisääntyisivät myös koko ryhmän kesken. Lähiopetuspäivien sisältö ja opiskelijoiden odotukset eivät kaikilta osin kohtaa. Kaikkien mieliksi on vaikea toimia, se tulee esille vastaajien sanallisista palautteista, joissa on niin ”ruusuja” kuin myös ”risuja”.

Opintojakson aloitus lähipäivällä on hyvä asia. Voi tutustua opettajaan sekä voi esittää tarkentavia kysymyksiä opintojakson suorituksesta. (L06.)

Parasta antia on ollut palaute, sekä vuorovaikutus opettajilta ja toisilta opiskelijoilta (L04). Periaatteessa kaikki on toiminut tähän asti oikein hyvin. (L018.)

Lähiopetuspäivillä on hyvä ja informoiva ilmapiiri. Eri opettajilla on erilainen valmistautumistaso lähiopetuspäiville. (L03.)

Lähiopetuspäivien tuntien sisältö on lähes aina kurssin esittelyä. Siis sellaista tietoa jonka voisi jo itsekkin lukea ja sisältää etukäteen. Lähiopetusta tarvitsen siis kurssien aikana jolloin kysymyksiä ja vaikeita tilanteita on jo kohdattu ja joita haluaisi käydä tarkemmin läpi lähiopetuksessa. (L05.)

Palautteen anto on hyvin tärkeää opiskelijalle, mutta en ymmärrä sitä, kun opintojakso päättyy, niin uhrataan sitten aikaa opiskelijoille kertomalla, että kuinka koe meni ja mitkä ovat oikeat vastaukset. Enemmän haluaisin oppiaineeseen liittyvää opetusta silloin, kun opintojakso on meneillään. (L02.)

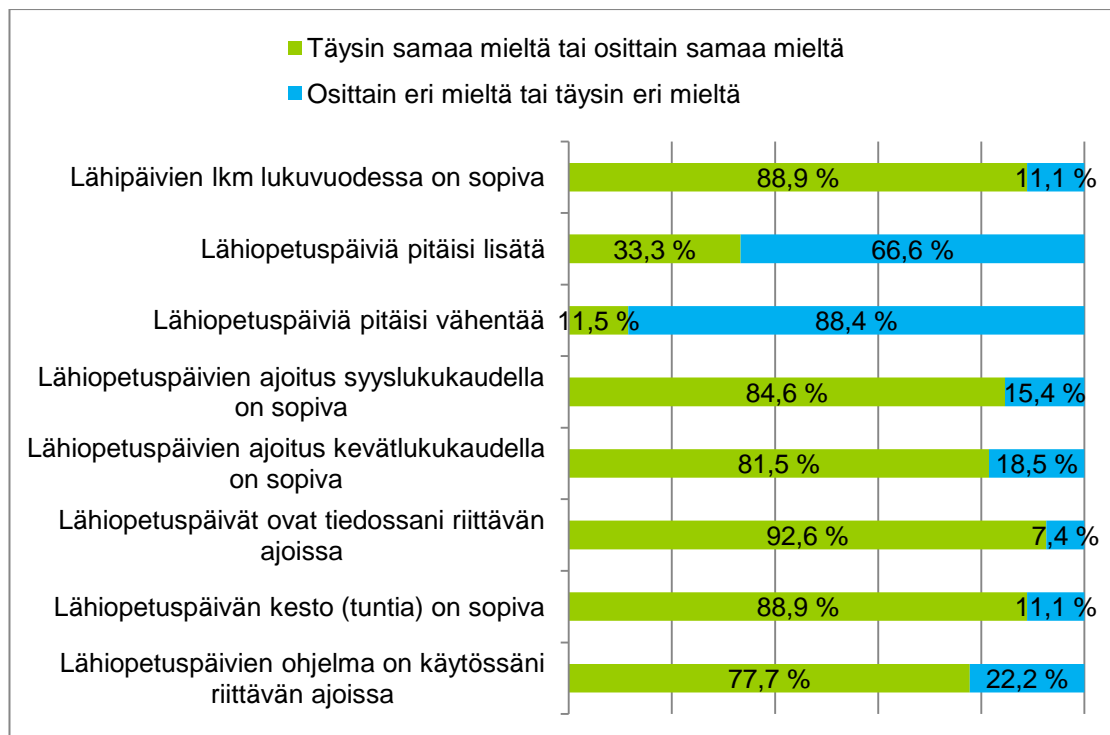
Lähipäivillä aika pitäisi käyttää mielestäni tehokkaammin hyväksi, esimerkiksi käydä läpi vaikeimmat, ns. avainkohdat, oppimistehtävistä, jotta etäopiskelu sujuisi mutkattomammin eikä aikaa kuluisi näihin epäoleellisiin pikkujuttuihin. Tasapuolisuus saattaa vaarantua, ellei avainkohtien käsittelyajankohtaan kiinnitetä riittävästi huomiota. Muutoin lähipäivät ovat olleet mielestäni antoisia ja ne on toteutettu laadukkaasti. Myös opiskeluympäristö on toimiva ja opettajat päteviä oman alansa ammattilaisia. (L09.)

6.1.3 Lähiopetuspäivien aikataulutuksen sopivuus

Lukuvuoden lähipäivien toteutusajat ja päivien ohjelma annetaan tiedoksi aloitaville opiskelijoille opiskelupaikan vastaanottamiskirjeessä, ja jatkaville opiskelijoille edellisenä keväänä. Nykyisin toteutettava lähiopetuspäivien lukumäärä (10–13) lukuvuodessa koetaan hyväksi. Kuviosta 4 selviää, että opiskelijat eivät

halua lisätä lähiopetuspäiviä, mutta eivät myöskään vähentää nykyisestä. Lähiopetuspäivien ajankohta ja päivien kesto (tuntia), todetaan hyväksi. Tätä mieltä oli 88,9 % vastaajista, mikä on sama kuin opiskelijoiden haluama lähiopetuspäivien lukumäärä lukuvuodessa.

Yksi vastaaja kommentoi syksyn lähipäivien, elo-syyskuussa, läheisyyttä. Hän toteaa, että tämä aiheuttaa kauempaa matkustavalle lisää kustannuksia lyhyellä aikavälillä verrattuna muihin lähiopetuspäiviin. (L014).

Kuvio 4. Tyytyväisyys lähiopetuspäivien määrään ja ajankohtaan.

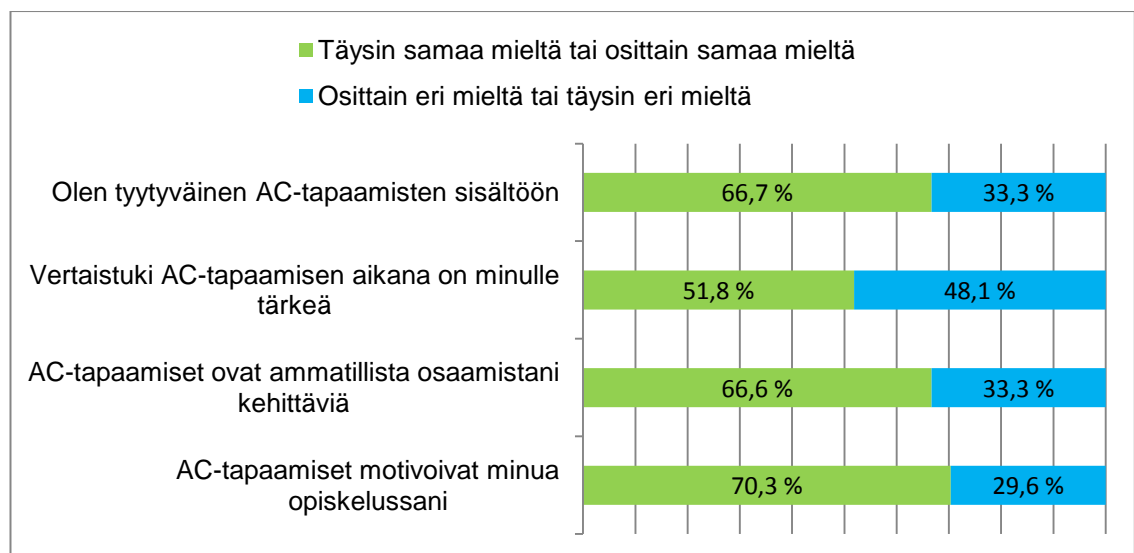
6.2 Verkko-opiskelu

Verkko-opiskeluun sisältyy sekä reaaliaikaista, Adobe Connect -yhteyden kautta tapahtuvaa opiskelua (AC-tapaamiset), että myös sähköinen Moodle-verkko-oppimisympäristö, johon opiskelijat voivat tutustua itselleen sopivana ajankohdaksi. Moodle-oppimisympäristöön opettajat tallentavat opiskelumateriaalin ja antavat oppimistehtävät ja johon myös tehtävät tavallisesti palautetaan.

6.2.1 AC-tapaamiset monimuoto-opiskelussa

Kuvion 5 mukaan opiskelijat olivat pääsääntöisesti tyytyväisiä AC-tapaamisten sisältöön (66,7 %). Opiskelijoiden odotukset täyttyivät yli 50-prosenttisesti kaikissa kysymysryhmän aihealueissa. Oli yllättävää huomata, että vertaistuki, joka oli lähiopetuspäivien aikana tärkeää opiskelijoille, ei ollutkaan yhtä tärkeää AC-tapaamisen aikana. Osaamisen kehittymisen ja motivoinnin kohdalla vastavuus lähipäiviin oli samankaltainen.

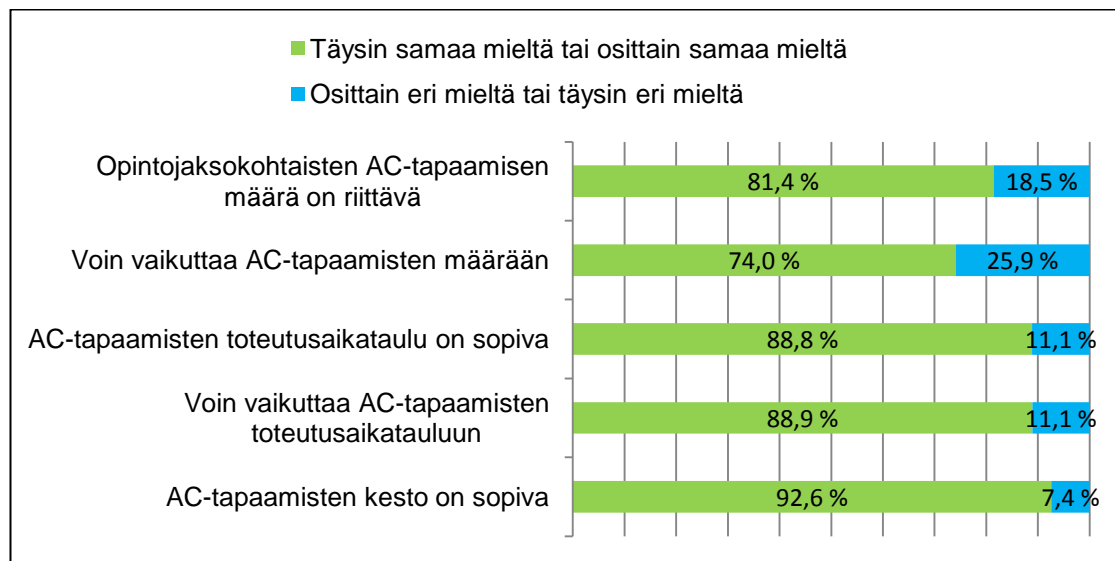
AC-opetus tapahtuu verkon välityksellä, jolloin opiskelijat ovat reaaliaikaisessa yhteydessä sekä opettajaan että myös toisiinsa, mutta kasvotusten tapahtuva yhteys puuttuu. Verkkoyhteys ei ole sama asia kuin lähiopetuspäivät, jossa opiskelijat voivat kasvotusten keskustella keskenään, ja samalla saada myös vertaistukea ryhmän muilta opiskelijoilta. Tällaista tukea on vaikea saada verkko-opiskeluympäristössä, vaikka chat-keskustelupalstaa AC-yhteyden aikana käytettäisiinkin.

Kuvio 5. AC-tapaamisen anti.

6.2.2 AC ja aikataulutuksen sopivuus

Aikaisemmin totesin, että AC-tapaamisten ajankohdat, määrät ja kestot sovitaan usein opettajien ja opiskelijoiden kesken. Yhteinen sopiminen aikataulutuksesta näkyy myös opiskelijoiden vastauksista. Vastaajista 74–92,6 % ilmoitti olevansa tyytyväinen AC-tapaamisten aikataulutukseen (kuvio 6).

Kuvio 6. Aikataulutuksen sopivuus ja vaikutusmahdollisuudet.

AC-tapaamiset ovat tavallisesti iltaisin joko maanantaina, tiistaina, keskiviikkona tai torstaina. AC:n kautta tapahtuvat opetustilaisuudet myös yleensä nauhoitetaan, mikä mahdollistaa opetuksen seuraamisen myös niille, jotka eivät jostain syystä päässeet mukaan reaaliaikaiseen AC-tapaamiseen. Nauhoitus on hyvä myös siksi, että monesti opetustilanne etenee niin nopeasti, ettei opiskelija aina ehdi sisäistää opettajan ohjeistusta suorassa AC-tapaamisessa. Tällöin opetustilanteen nauhoitus antaa mahdollisuuden kerrata aihetta myöhemmin ja samalla mahdollisuuden hyödyntää opetusta juuri silloin meneillään olevaan oppimistehtävään.

Vastaajista 17:llä on kotona asuvia lapsia, mikä ehkä osaltaan vaikuttaa siihen, miten ja milloin työssä käyväällä aikuisopiskelijalla on perhevelvollisuuksien lisäksi aikaa panostaa omaan opiskeluunsa. Vastausten perusteella parhaiten opiskelijoille sopivat nykyisin sovellettavat kellonajat. Tunnit alkavat tavallisesti

klo 17.00 – 18.00 ja kestävät yleensä yhdestä tunnista kahteen tuntiin. Muutamat vastaajat toivoivat, että AC-tapaamiset alkaisivat jo klo 16.30 tai vastaavasti vasta klo 19.00 tai 20.00, ettei koko ilta menisi opiskeluun, vaan muuhunkin toimintaan jäisi illalla aikaa.

6.2.3 Oppimisympäristöratkaisut ja AC

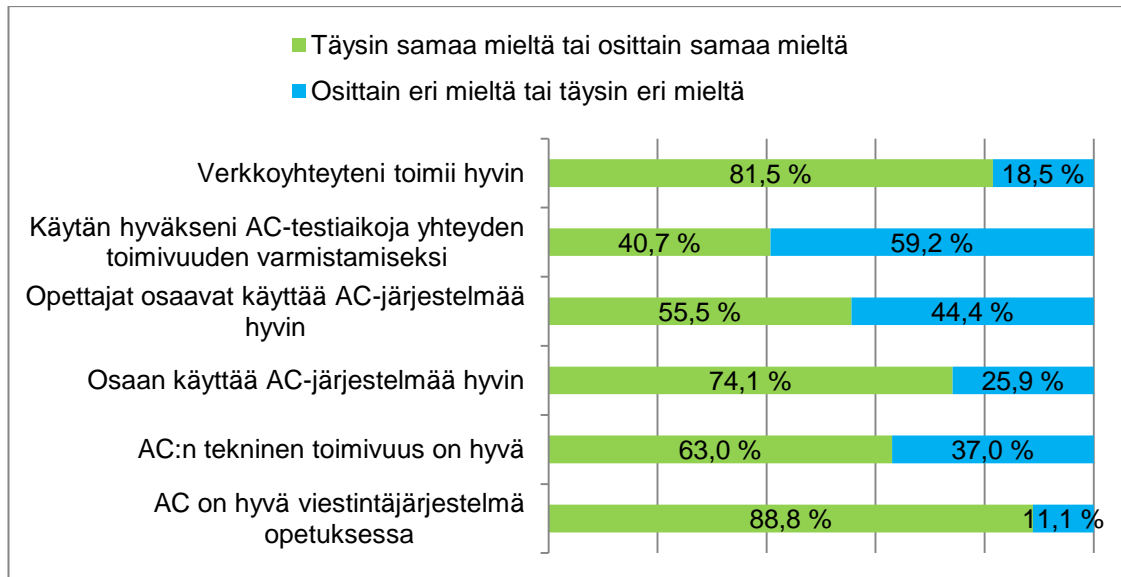
Jo hakuvaiheessa hakijoille tiedotetaan, että opiskelu edellyttää toimivaa nettiyhteyttä opiskelun onnistumiseksi. Opiskeluun kuuluvat AC-tapaamiset edellyttävät riittävän nopeaa ja toimivaa verkkoyhteyttä. Opiskelijoilla on ollut mahdollisuus käyttää hyväkseen myös ammattikorkeakoulun tarjoamaa nettiyhteyden toimivuusmittausta, jota 40,7 % vastaajista oli käyttänyt¹. Opiskelijat olivat tyytyväisiä oman verkkoyhteytensä toimivuuteen (81,5 %). Joskus yhteysongelmia esiintyi, mutta niitä ei koettu varsinaisesti ongelmaksi. Opettajien tekniseen osaamiseen AC-tapaamisen aikana vastaajat olivat tyytyväisiä (55,5 %). Vastaajien omaan AC-järjestelmän käyttötaitoon tyytyväisyys oli 74,1 %.

Kuviosta 7 voidaan todeta, että yleensä vastaajat ovat tyytyväisiä AC-tapaamisten oppimisympäristöratkaisuihin, ja AC-viestintäjärjestelmänä koetaan toimivaksi tavaksi opiskella. Opettajien saama heikohko tulos teknisestä osaamisesta selittyy ehkä osin sillä, että AC-tapaamisen alussa on ollut monesti teknisiä ongelmia. Luennon alussa aikaa tuhlautui yhteyksien testaamiseen, eikä varsinainen opetustilanne päässyt alkamaan sovittuna aikana. Miksi näin? Opettajat yrittivät saada kaikki osallistujat mukaan luentoon, mutta aina se ei onnistunut ja joskus tapahtui niin, että yhteydet eivät vain toimineet. Silloin asialle oli erittäin vaikea tehdä yhtään mitään, ja oli hyväksyttävä se tosiasia. Vastaaja (VE4) kertoo sanallisessa palautteessaan, että opettajille pitäisi saada lisäkoulutusta AC-järjestelmän käyttötaitoon. Samaa mieltä oli myös kaksi muuta vastaajaa, mutta he lisäisivät koulutustarpeen koskemaan myös opiskelijoita.

---

¹Kyselyn suorittamisen jälkeen selvisi, ettei testausmahdollisuutta ole enää saatavilla.

Kuvio 7. AC-järjestelmä oppimisympäristöratkaisuna.

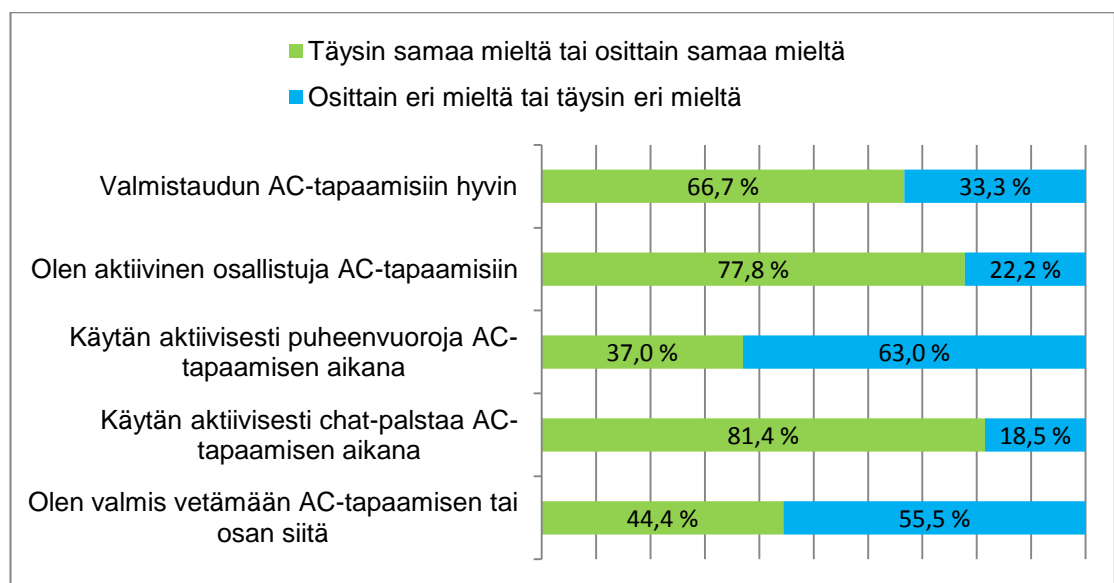
6.2.4 Opiskelijan oma työpanos ja AC-tapaamiset

Aikaisemmin totesin, että AC-tapaamisten aikataulutus sovitaan usein lähiopeutuspäivillä yhdessä opiskelijoiden kanssa. Opiskelija voi siten myös itse vaikuttaa omaan työpanokseensa ja ajankäyttöön. Hän voi valmistautua etukäteen tulevaan AC-tapaamiseen esimerkiksi tekemällä etukäteen opettajan antamat tehtävät. Myös opiskelijan omalla aktiivisuudella AC-tapaamisen aikana voidaan vaikuttaa opiskelijan työmäärään ko. opintojaksossa. Opiskelijalla on myös aina mahdollisuus esittää tarkentavia kysymyksiä opettajalle ja näin saada lisätietoa.

Kuvion 8 mukaan 66,7 % vastaajista ilmoitti valmistautuvansa tulevaan AC-tapaamiseen. Samasta kuviosta voidaan myös tulkita, että opiskelijapuheenvuoroja AC-tapaamisissa käytetään melko vähän. Vain 37 % vastaajista ilmoitti käyttävänsä puheenvuoroja aktiivisesti AC-tapaamisen aikana. Samoin ei ole halukkuutta oman AC-tapaamisen vetämiseen, johon opettajat tarjoavat mahdollisuuden. Vastaajista 44,4 % ilmoitti olevansa valmis vetämään AC-tapaamisen tai osan siitä.

Syytä, miksi puheenvuoroja käytetään vähän, ja halukkuutta AC-tapaamisen vetämiseen ei juuri ole, en voi tässä työssäni selvittää. Vastaus ei selviä myöskään opiskelijoiden sanallisista palautteista, joissa otetaan paljon kantaa verk-

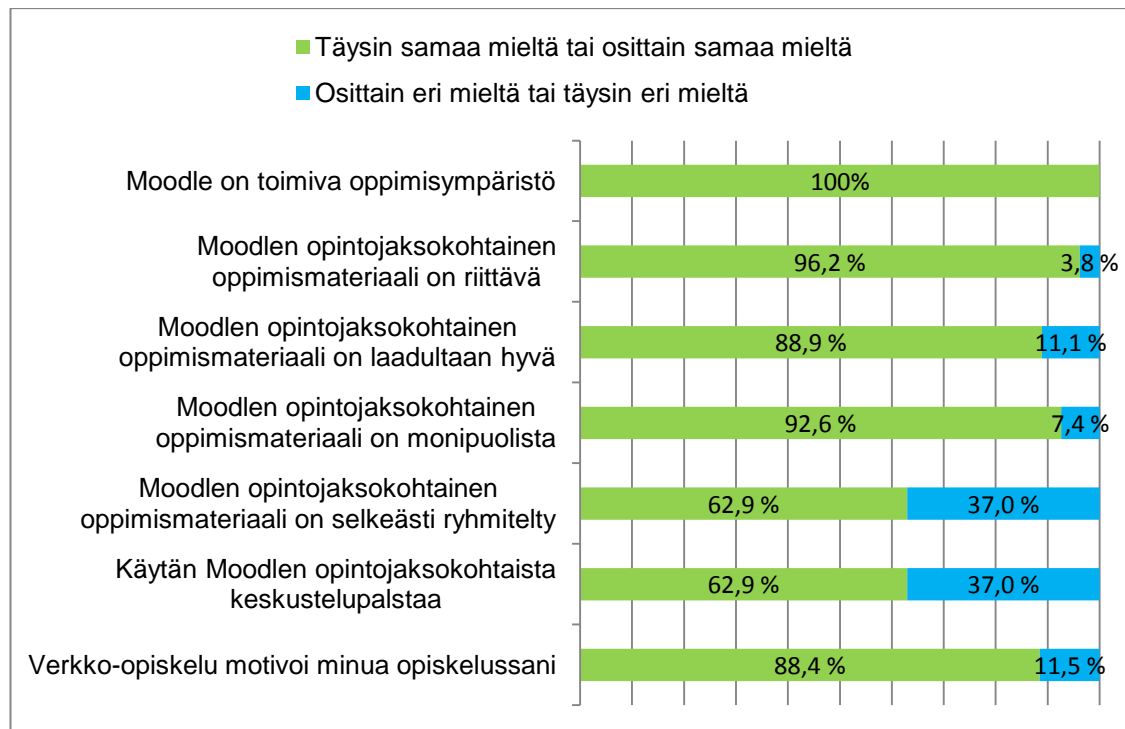
ko-opiskeluun yleensä, mutta ei juuri tähän asiaan. Intuitiivinen arvioni on, että tekninen osaaminen ei kuitenkaan ole ihan sitä tasoa, mitä aikaisemmin todettiin, ja/tai opiskelijat eivät halua puhua suorassa AC-tapaamisessa. Tätä ajatusta tukee se, että opiskelijat kuitenkin käyttävät aktiivisesti chat-palstaa luennon aikana. Syynä voi myös olla se, että käsiteltävä aihe on niin vaikea, etteivät opiskelijat vielä ole ymmärtäneet asiaa. Opettajat saattoivatkin kysyä AC-opetustilanteen aikana, miksi linjoilla oli niin hiljaista, ”onko siellä enää ketään”? Tähän vastasimme usein, että kuulolla ollaan, mutta ”prosessointi itselle on vielä kesken”. Asiaa oli monesti vaikea kommentoida suorassa AC-yhteydessä.

Kuvio 8. Opiskelijan oma työpanos AC-tapaamisissa.

6.2.5 Moodle-oppimisympäristö monimuoto-opiskelussa

Opiskelijat toteavat 100-prosenttisesti Moodle-oppimisympäristön olevan toimiva ratkaisu monimuoto-opiskelussa. Opintojaksokohtaisen materiaalin todetaan olevan riittävää (96,2 %), myös laadullisesti hyvää (88,9 %), ja monipuolista (92,6 %) sekä myös motivoivan opiskelua (88,4 %) (kuvio 9). Sanallisista palautteista selviää myös se, miksi tyytymättömyyttäkin esiintyy ja miten Moodle-oppimisympäristöä voitaisiin parantaa.

Kuvio 9. Moodle-oppimisympäristö.

Moodle-oppimisympäristön kehittämiseksi toivotaan, että opettajilla olisi yhtenäinen linjaus siitä, miten Moodleen laitetaan esimerkiksi myöhemmin lisätty oppimateriaali siten, ettei opiskelijan tarvitse käydä aina lävitse koko annettua materiaalia saadakseen esille uusimman lisäyksen. Jos materiaalia on paljon, sen läpikäyminen vie aikaa, ja toisaalta turhauttaa, varsinkin, jos materiaaleissa on samansisältöistä toistoa. Opiskelijoille on tullut vastaan myös opintoja, jossa Moodle-ympäristössä on ollut edellisen kurssin palautuspäivämääriä, tai päivämäärät puuttuvat kokonaan. Uusia tehtäviä ja keskustelualueitakin on auennut ilman, että niitä on heti huomannut. Nämä "tilaukset", pitäisi opettajan laittaa pakotetusti päälle siten, että tieto saapuisi opiskelijoiden sähköpostiin. Kurssi-materiaalia ei tarvitse olla paljon, mutta oleellisen tiedon pitää löytyä helposti. Tiedostot täytyisi nimetä loogisesti. (VE2, VE4, VE5, VE11.)

Monet opettajat ilmoittavat sähköpostitse opiskelijoille, mitä ja mihin kohtaan he ovat lisänneet opiskelumateriaalia. Opiskelijat eivät voi nykyisessä Moodle-järjestelmässä todeta, onko hän jo lukenut ko. materiaalin. Vastaja (VE1) toi-

voo, että uusi Moodle näyttäisi aineistot, jotka opiskelija on jo avannut². Näin uuden aineiston löytyminen on helpompaa.

Kielten ja matemaattisten aineiden opiskeluun verkkoympäristö ei välttämättä sovi. Opiskelija (VE6) kirjoittaa näin ”*Kielten opiskelussa ja matemaattisissa aineissa AC ei ole toimiva muoto, ei ainakaan kielissä – –.*” Opiskelija (VE17) kirjoittaa samasta aiheesta seuraavasti: ”*Kielien osalta verkko-opiskelu ei ole yksistään riittävää/verkko-opiskelu ei sovellu. Toki materiaalia kielten osalta voi verkossa olla ja on ihan ok, mutta näihin kaipaisin kyllä ihan kontaktitunteja luokassa.*”

Opettajat avaavat opintojaksokohtaisesti Moodleen keskustelupalstan, jossa sekä opiskelijat että opettajat voivat esittää kysymyksiä, kommentteja ja vinkkejä oppimistehtäviin. Opintojaksoihin, joissa ei ole ollut AC-ohjausta ollenkaan, toivotaan opettajilta aktiivisempaa roolia keskustelupalstalla (VE14).

Jos teknisiä vastoinkäymisiä ei oteta huomioon, verkko-opiskelu toimii yllättävän hyvin (VE1). Tuen saaminen hitaampaa, mutta tukeakin kyllä tarvittaessa saa. Etäisyyksien vuoksi erinomainen tapa opiskella. (VE3.)

Moodle-järjestelmä sinänsä toimii melko hyvin. Jotkut palautuskansiot vaativat yhden lähetä-painikkeen napsautuksen ja jotkut toiset kaksi. Jälkimmäisessä tapauksessa palautusta ei voi muuttaa palautuksen jälkeen. Mielestäni ensimmäinen yhden lähetä-painikkeen malli sopisi kaikkiin palautuksiin. (VE7.)

Jokaisella opettajalla on oma tapansa laittaa tehtävät moodleen. Toisaalta se virkistää, mutta toisaalta se työllistää ja tekee tehtävien löytämisestä haastavaa. Sama asia voi kahdella opettajalla merkitä aivan eri asiaa. Yhtenäisempi linjaus toimisi paremmin ja tulisi vähemmän epäselvyyttä asioista. (VE16.) – – kurssin alusta lähtien tulisi olla aihealueet esillä, vaikkakin ne edettäisiin (annettaisiin näkyville) jaksoittain (VE6).

---

² Tämä ominaisuus on uudessa Moodle 2:ssa, jos opettaja ottaa sen käyttöön.

6.3 Itsenäinen opiskelu

Itsenäinen opiskelu on etäopiskelua, jota opiskelijat voivat suorittaa itselleen sopivana ajankohtana. Itsenäiseen opiskeluun kuuluu olennaisena osana annettujen oppimistehtävien suorittaminen. Oppimistehtävät voivat sisältää sekä kirjallisia, että suullisia tehtäviä. Opintojakson suoritus voi edellyttää myös kirjallisia kotitenttejä, jotka tehdään verkon välityksellä opiskelijoiden ja opettajien yhteisesti sopimana ajankohtana, yleensä iltaisin. Tehtävät palautetaan sovittuna aikana Moodle-oppimisympäristöön opettajien antamiin ”tehtävien palautuslaatikoihin”. Suulliset testaustilanteet koskevat pääsääntöisesti kielioopintoja ja ne on yleensä ajoitettu lähipäivien yhteyteen.

Itsenäinen opiskelu vaatii opiskelijalta itseohjautuvuutta, sitoutumista opiskeluun ja oman ajankäytön hallintaa. Aiemmin totesin, että opintojen eteneminen itseopiskelun aikana on opiskelijasta itsestään kiinni. Koro (1999, 11) kirjoittaa muun muassa, että itseohjautuvan aikuisoppijan minäkuvaan kuuluu itsensä hyväksyminen oppijana, ja tämä piirre kehittyy ainoastaan monien oppimiskokemusten kautta. Vastaja (IE2) kiteyttää itsenäisen opiskelun näin: *”Kaikki on itsestä kiinni ja kaiken tekemättömän löytää edestään”*. Myös vastaja (IE10) on samoilla linjoilla todeten, että *”yksin opiskelu koettelee joskus itsekuria. Toisten vertaistuki on tärkeää. Siksi lähipäivät ovat tärkeitä. Positiivista on opiskelun ajoitus oman aikataulun ja elämäntilanteen mukaan.”*

Opiskelija voi tehdä oppimistehtävät itsenäisesti, olematta mitenkään yhteydessä opettajaan tai muihin ryhmäopiskelijoihin. Hänellä on myös mahdollisuus saada tukea ja neuvoja/vinkkejä muilta opiskelijoilta ja opintojakson opettajalta. Tämän mahdollistaa esimerkiksi opintojakson keskustelupalsta Moodlessa. Lisäksi opiskelijoilla on aina mahdollisuus olla suoraan yhteydessä opintojakson opettajaan, joko sähköpostitse, puhelimitse tai kasvokkain tapaamisen muodossa, jolloin opastuksen saaminen on henkilökohtaista. Miten osaamme tai haluamme opiskelijoina käyttää ryhmäopiskelijoidemme antamia vinkkejä ja/tai vertaistukea tai opettajan antamaa tukea, on täysin meistä itsestämme kiinni.

6.3.1 Oppimistehtävät ja toteutuksen toimivuus

Kuviosta 10 selviää, että opiskelijat ovat yleensä tyytyväisiä itsenäisen opiskelun oppimistehtävien toteutuksen toimivuuteen. Tyytymättömyyttä esiintyi siten, etteivät opiskelijat aina kokeneet opiskelijan opintojaksoon käyttämän tuntimäärän ja opintopisteiden määrän vastaavan toisiaan. Väitekyseksessä *Opintojaksojen laajuus ja niiden suorittamisen vaatima työmäärä vastaavat hyvin toisiinsa* täysin samaan mieltä tai osittain samaa mieltä vastaajista oli 40,7 %. Samasta kuviosta voidaan todeta myös se, että vain 44,4 % vastaajista seurasi opintojaksokohtaisesti opintoihin käyttämänsä työaika. Jos käytettyä työaika ei seurata ja kirjata ylös niin on vaikea todeta, etteivät opintopisteet ja käytetty työaika vastaa toisiaan.

Tätä asiaa pohdin myös omassa opiskelussani, ja pidin tuntiseurantaa käyttämästäni työajasta muutaman opintojakson kohdalla. Yllätykseksi totesin, että olin luullut käyttäväni paljon enemmän aikaa jonkin opintojakson suorittamiseksi kuin opetussuunnitelmaan oli merkitty opiskelijan työmääräksi. Näin ei todellisuudessa kuitenkaan ollut. Tarkastelin ”raporttiani” ja minun oli todettava, ettei käyttämäni tuntimäärä olennaisesti eronnut opetussuunnitelmaan merkitystä opiskelijan työmäärästä. Muutamissa opinnoissa työpanokseni oli enemmän kuin arviona oli. Vastaavasti minulla oli opintoja, joissa voin hyödyntää työkokemustani, ja näin sain jotkin opinnot suoritettua huomattavasti vähemmällä työajan käytöllä kuin opiskelijan työmääräksi oli opetussuunnitelman mukaan laskettu. Tasapaino siis säilyi!

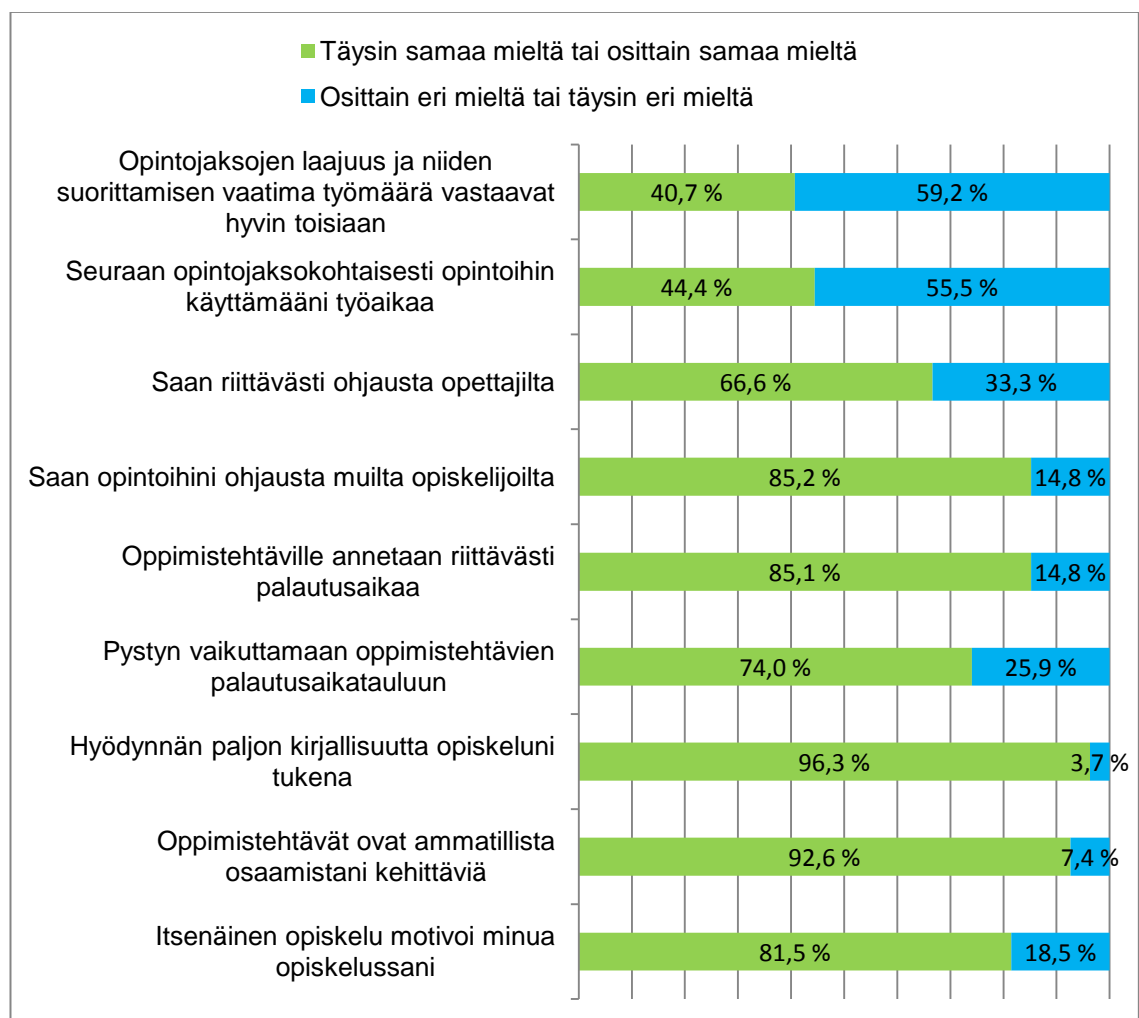
Vastaajat AP5 ja AP10 mainitsevat sanallisessa palautteessaan esimerkkiopinoksi Laadun portaat -opintojakson, johon opiskelijan työmääräksi opintopisteiden mukaan, oletetaan käytettävän noin 110 tuntia. Tämä tuntimäärä ei vastaajien mielestä riitä kyseisen opinnon suorittamiseksi. He kertovat, että muitakin vastaavia opintoja on, mutta eivät nimeä niitä.

Opiskelija (IE4) kirjoittaa asiasta näin:

Oppimistehtävien vaatima työtuntimäärä ja opintojakson laajuus vaihtelevat suuresti eri kursseilla. Joillakin kursseilla 5 opintopistettä saa suhteellisen vähillä suorituksilla, mutta jotkut 3 opintopisteen kurssit tuntuvat vievän kohtuuttomasti aikaa. Tekstin tuottamista

siis vaaditaan todella runsaasti myös 3 opintopisteeseen ja opin-
näytetyön ohjeen mukaisesti. Eri kurssien työmääriä pitäisi mieles-
täni harmonisoida opintopisteisiin suhteutettuna.

Vastausten perusteella opettajien ohjausta on riittävästi saatavilla (66,6 %). Sa-
nallisessa palautteessa vastaaja (IE11) on eri mieltä asiasta. Vastaaja kirjoittaa
näin: *”Kaikki opettajat eivät välttämättä vastaa sähköposteihin viikkoon kahteen,
jos ollenkaan – – siinä tulee tunne, että kun tehtävät on annettu, lopusta sitten
selviät itse. Eli missä opetus? Tämä vain muutamien opettajien kohdalla, en
yleistä. Jos pyydetään porukalla lisää AC:ta tai ohjausta, niin mielestäni silloin pi-
täisi myös opettajan sitä antaa.”*

Kuvio 10. Itsenäinen opiskelu ja toteutuksen toimivuus.

Vastaajat ottivat sanallisissa palautteissa kantaa myös oppimistehtävien palautusaikatauluihin.

Työssäkäyvänä ja perheellisenä pystyy parhaiten aikatauluttamaan opinnot. Mukava, että opintojaksoja voi suorittaa myös muihin oppilaitoksiin, eikä näin ole sidottuna PKAMKn tarjontaan ja aikatauluun. (IE5.)

– – Osalla kursseja on ollut tiukka 2 viikkoa palautusaika siitä kun tehtävä on vasta saatu tiedoksi, ei tuossa ajassa ehdi saada esim. suosittua ja tarpeellista kirjaa kirjastosta ym. ja ihmisillä voi olla työmatkoja ym, muita kiireitä elämässään, jolloin joustavuutta pitäisi tämän tasoisessa opiskelussa löytyä opettajan suunnalta palautuspäivän suhteen. (IE12.)

Vastaaja IE12 kritisoi oppimistehtävien vain kahden viikon palautusaikaa. On selvää, että tehtävillä pitää olla palautusajat, mutta kahden viikon tehtävien palautusaika ei ole ollut edellytys opinnon suorittamiseksi, vaan jatkoaikaa on saanut pyydettyä. Jatkoaika edellyttää kuitenkin yleensä opiskelijan yhteydenottoa ao. opettajaan. Tiedän myös poikkeustapauksia, joissa opettaja ei ole joutanut palautusajoissa, ja opintojakson suoritus on päättynyt siihen kun tehtäviä ei ole palautettu annetussa määräajassa.

6.3.2 Osaamisen osoittaminen

Osaamisen osoittamisen tavat

Aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen (AHOT) liittyy keskeisesti koulutuksen kehittämiseen, elinikäisen oppimisen edistämisen ja koulutuksen kansainvälistymiseen. Elinikäisen oppimisen kannalta on tärkeää, että aiemmin hankittu osaaminen otetaan huomioon myös korkeakouluissa. (Haapaniemi & Hirvonen 2012, 15.) Opiskelijan ei tarvitse suorittaa opintojaksoa opettajan ohjaamana, opintosuunnitelmaan kuuluvalla tavalla, vaan hänellä on muitakin mahdollisuuksia osoittaa ao. asioiden osaaminen.

Opiskelijalla on mahdollisuus hakea hyväksilukua, mm. toisessa korkeakoulussa suoritetusta vastaavasta oppinnosta, jolloin kyseessä on korvaava opinto

opiskelijan oman opetussuunnitelman opintoon. Opiskelijalla on myös mahdollisuus hakea jonkin aikaisemman opinnon sisällyttämistä omaan opetussuunnitelmaansa esimerkiksi vapaasti valittaviin opintoihin. Opiskelija voi myös, esimerkiksi työtehtävillään osoittaa, että hänellä on riittävä tieto-taito jonkin opinnon hallitsemiseen. Tällöin hänellä on mahdollisuus hakea korvaavuutta tai sisällyttämistä johonkin oman opetussuunnitelmansa opintoon.

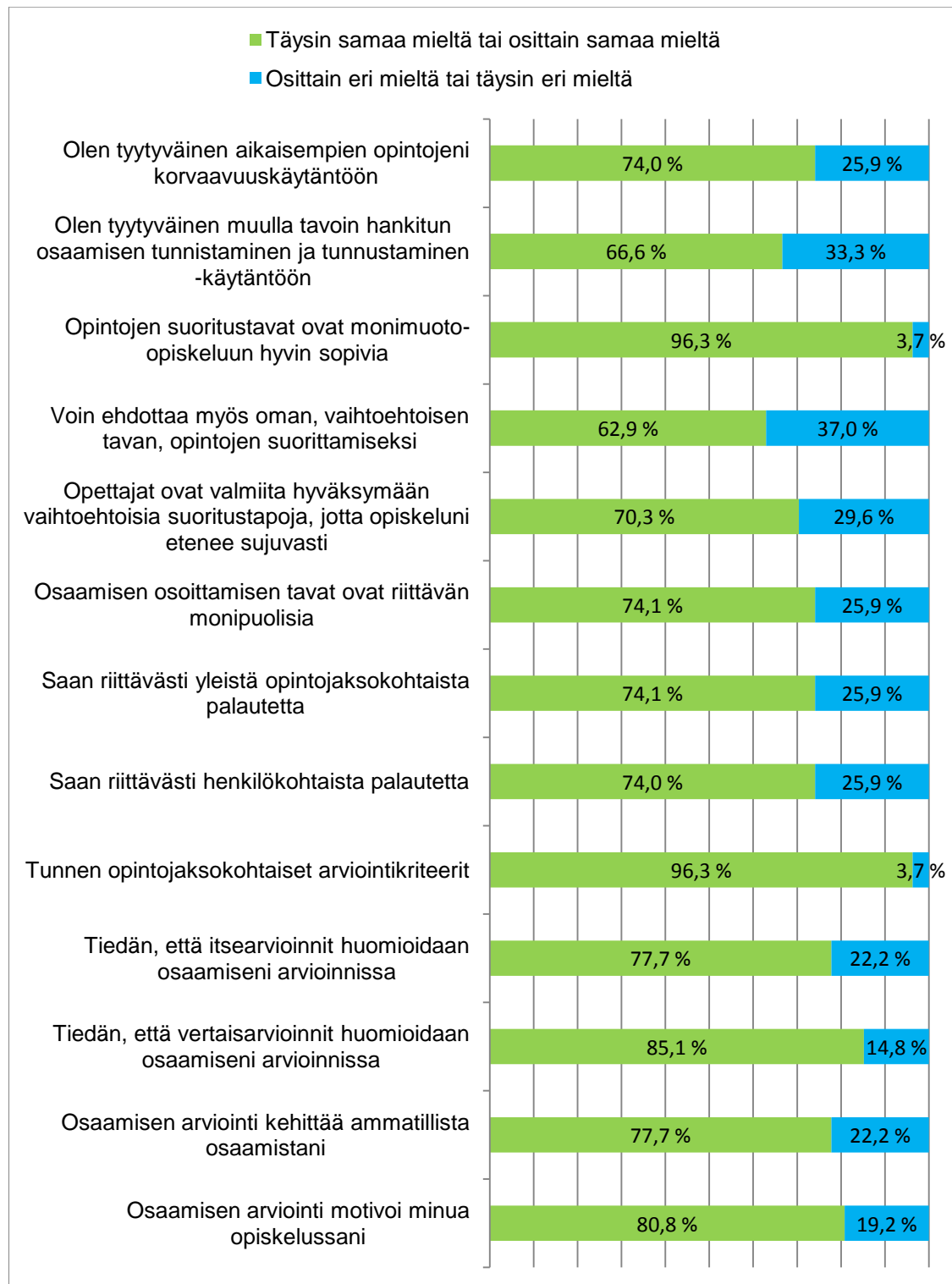
Kaikki opintojen hyväksiluvut edellyttävät kirjallista hakemista. Hakemuslomakkeet löytyvät opiskelijoiden käytössä olevasta Karelia-ammattikorkeakoulun opiskelijaportalista (Pakki). Opettaja voi joko puoltaa tai hylätä hyväksilukuhakemuksen, tai edellyttää lisätehtäviä hakemuksen perustaksi. Lopullisen päätöksen asiasta tekee liiketalouden ja tekniikan keskuksen johtaja, jonka jälkeen hyväksytty suoritus merkitään opiskelijan suoritusrekisteriin, tai hänelle ilmoitetaan hylkäyspäätöksestä kirjallisesti.

Opetussuunnitelmaan on kirjattu myös vaihtoehtoisia suoritustapoja, joihin yleensä liittyy opettajan osoittama kirjallinen materiaali, portfoliotehtäviä ja/tai tentti. Vaihtoehtoiset suoritustavat vaihtelevat opinnoittain. Opiskelijalla on mahdollisuus suorittaa opinnot myös omalla ehdottamallaan tavalla, joka vaatii aina opintojakson opettajan hyväksynnän.

Palautteen antaminen ja saaminen

Opettajat antavat opiskelijoille henkilökohtaista palautetta suoritetuista opinnoista. Moniin opintoihin kuuluu myös opiskelijan itsearviointi, ja ryhmänä suoritusta opinnoista myös vertaisarviointi. Palautteessa arvioidaan, miten itse, ja/tai ryhmän jäsenet ovat suoriutuneet opinnoista. Tällainen palaute annetaan yleensä tiedoksi vain opintojakson opettajalle, joskus myös henkilökohtaisesti kyseiselle ryhmän jäsenelle. Joissakin opinnoissa portfoliotyöt palautetaan siten, että ne ovat kaikkien ryhmän jäsenten nähtävänä. Tällöin myös vertaisarviointi suoritetaan siten, että kaikki ryhmän opiskelijat voivat lukea toistensa saamat vertaispalautteet. Itse- ja vertaisarvioinnit vaikuttavat arvosanaan.

Vastaajat ovat tyytyväisiä opintojen korvaavuus- ja hyväksilukukäytäntöön, opintojen suoritusapoihin sekä palautejärjestelmään. Vastaajat toteavat myös osaamisen arvioinnin kehittävän ammatillista osaamista ja motivoivan opiskelussa. Tyytyväisyysprosentti oli kaikissa kohdissa yli 50 (kuvio 11).

Kuvio 11. Osaamisen osoittaminen.

Avoimissa palautteissa otettiin kantaa opintojen suoritustapoihin, opettajien antamaan palautteeseen, sekä myös itse- ja vertaisarviointeihin.

Opettajat antavat riittävän monipuolisesti mahdollisuuksia opintojen suorittamiseen (VO07). AHOT-menettely on hyvä tapa osoittaa aiempaa osaamista, ja olen sitä käyttänytkin useiden kurssien osalta. Opintojaksopalautetta ei kaikilta opettajilta ole kuitenkaan tullut kovin paljoa, on varmaankin aikapula heilläkin. (VO04.)

Minusta on ollut sujuvaa, kun on ollut näyttää kirjalliset dokumentit osaamisesta. Toisaalta opettajakohtaisia eroja ei saisi olla, kaikilla pitäisi olla sama käytäntö. Jos opinto on tehty yliopistossa, tai toisessa korkeakoulussa, pitäisi hyväksyä suoraan todistuksella, eikä enää vaatia tietoa vuosia sitten käytetyistä opintomateriaaleista tms. Eihän niitä älyä säilyttää. (VO08.)

Hyvin monelta palautetta tulee opintojakson aikana tehdyistä töistä, mutta toisilta viimeisen oppimistehtävän jälkeen palautteenanto unohtuu. Palautteen saaminen ja "oikeiden" vastausten esittäminen (jos se on yleensäkin mahdollista) on erittäin tärkeää. (VO02.)

Muulla hankitun osaamisen osoittaminen on toki haastavaa, ja ymmärrän että tätä on vaikea määritellä. Usein vain pääsee helpommalla, jos tekee kiltisti tutusta asiasta kurssin tehtävät, vaikka asiat osaakin, ei vain jaksaa tai viitsi nähdä huomattavaa vaivaa, jolla osoittaisi muutoin osaamisen. (VO09.)

Osaamisen osoittamistehtävässä pitää ottaa huomioon myös se, mitä opettaja on opiskelijoille opettanut. On hieman "epäreilua" kysellä marginaalitapauksia tai poikkeuksien poikkeuksia. Tarkoituksena on, että perusasiat ovat tuttuja ja muutama erikoinen juttu tulisi opintojaksolla tutuksi. Tuskin kaikkia "kompia" tarvitsee kokeeseen laittaa. (VO01.)

Liikaa on joka välissä itse- ja vertaisarviointia (VO06). Tiedän että itse- ja vertaisarvioinnit vaikuttavat arviointiin, mutta en ymmärrä enkä hyväksy sitä, koska niillä ei ole mitään tekemistä opiskeltavan aineen oppimiseen ja sisäistämiseen. Ei pitäisi vaikuttaa arvosteluun mitenkään! (VO03.)

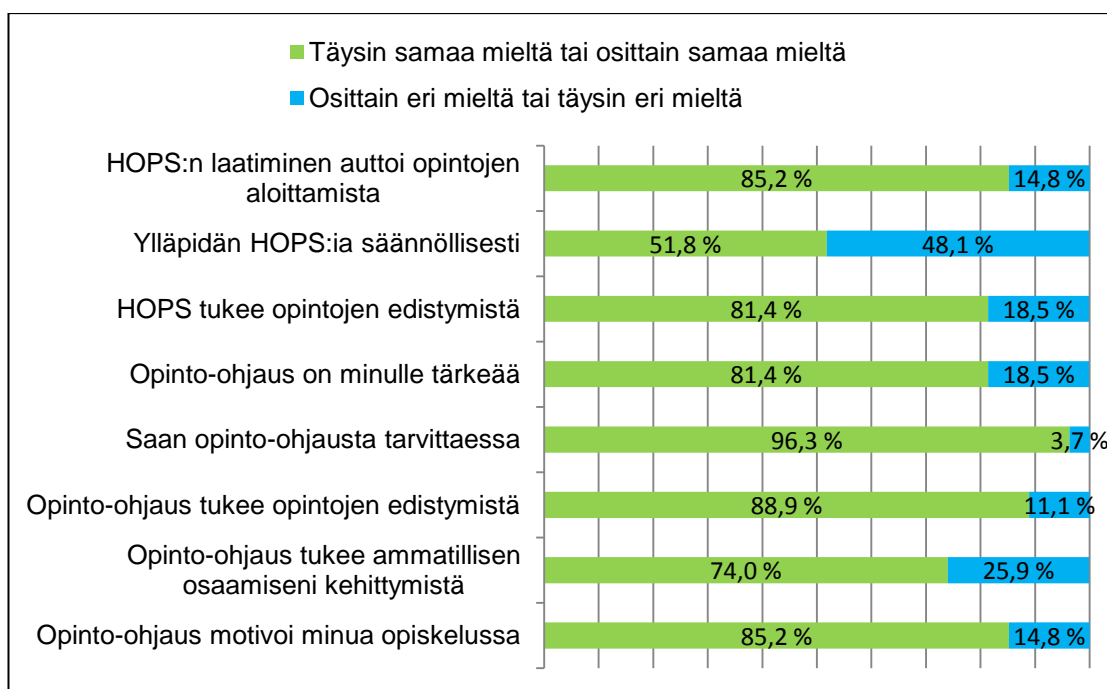
Tehtävien palautusten yhteydessä olisi hyvä saada muutakin palautetta kuin vain hyväksyty/hylätty tai arvosana 1-5. Olisi mukava tietää, että mitä osa-alueita tulisi vielä vahvistaa, ja missä osa-alueessa on tiedoiltaan jo vahva. (VO05.) Kaipaisin osalta opettajista enemmän kirjallista tai suullista palautetta oppimistehtäviini. Pelkkä numeroarvosana ei riitä. (IE9.)

6.4 Opinto-ohjaus ja HOPS

Monimuoto-opiskelussa opiskelun alussa, ja myöhemmin vuosittain, suoritettavat kehityskeskustelut opiskelijan ja ryhmän vastaavan opettajan (OPO) kesken ovat erittäin tärkeitä selvittäessä opiskelijan mahdollisuutta suorittaa opintonsa. Keskusteluissa laaditaan opiskelijalle henkilökohtainen opetussuunnitelma (HOPS), käydään läpi senhetkinen opiskelutilanne ja kartoitetaan opiskelun jatkoa sekä selvitetään myös mahdollisuus hakea yllämainittuja korvaavuus- ja/tai hyväksilukuja, AHOTia tai muita vaihtoehtoisia suoritustapoja.

Monimuotokoulutuksen opinto-ohjaukseen vastaajat olivat tyytyväisiä (kuvio 12). Vastaajista 85,2 % oli sitä mieltä, että henkilökohtaisen opintosuunnitelman laatiminen oli suureksi avuksi opintojen aloitusvaiheessa. Tärkeäksi koettiin myös se, että opinto-ohjausta oli tarvittaessa saatavilla (96,3 %). Tyytyväisyys opinto-ohjaukseen todetaan myös opiskelijoiden sanallisista palautteista.

Opintojen alussa opiskelijoita ohjataan myös pitämään säännöllisesti yllä omaa henkilökohtaista opintosuunnitelmaa. Vastaajista 51,8 % ilmoitti näin tekevänsä. Luku on yllättävän pieni, sillä aikuisopiskelijan olettaisi seuraavan omia opintojaan täysipainoisesti. Selityksenä voi olla se, että jos opiskelija suorittaa opintoja opetussuunnitelman mukaisesti, ei HOPSin ylläpitämiseen ehkä koeta olevan tarvetta.

Kuvio 12. Opinto-ohjauksen ja HOPSin merkitys.

Tyytyväisyys opinto-ohjaukseen ilmaistaan sanallisissa palautteissa seuraavasti:

Aikuisryhmän vastuopettaja ja kurssien opettajat ovat mielestäni antaneet hyvin opinto-ohjausta. HOPS oli helppo laatia asiantuntevan vastuopettajan kanssa. (OH2.)

Voin olla opinto-ohjaajaan sähköpostilla yhteydessä aina tarvittaessa. Opinto-ohjaajani – – on ohjannut ja hoitanut asioitani varsin hyvin - kiitokset hänelle! Muutoin tämä etäopiskeluni ei olisi käytännössä onnistunut. (OH3.)

Suoritan kursseja työtilanteen mukaan, seuraan kyllä että suoritan mahdollisuuksien mukaan kaikki mutta en ole asettanut valmistumiselle niin tiukkaa aikarajaa että päivittäisin hopsia juoksevasti. (OH4). – – on elintärkeä tekijä opinto-ohjauksessa (OH5). Kaikki toimii (OH7).

Minusta hieno juttu, otetaan aikaisempi osaaminen tieto/taito huomioon ja sitä mukaa suunnitellaan opintojen toteutustakin. Monipuolinen ja pystyy tekemään monen kurssin kanssa opintoja, kunhan itse vain rytmittää aikataulut. (OH8).

No siis, – – ryhmämme opinto-ohjaaja on aivan loistava tyyppi ja kannustava ihminen, joka uskoo opiskelijaan ja tämän mahdollisuuksiin elämässä ja opinnoissa. Aina on aikaa kuunnella ja esittää ehdotuksia jatkoon suhteen. (OH9).

6.5 Tukipalvelut

Opiskelijoilta kysyttiin myös opiskeluun liittyvien tukipalvelujen toimivuutta. Tukipalveluita saadaan tapaamalla kasvotusten, puhelimitse tai sähköpostitse. Tukipalvelujen toimivuuteen opiskelijat olivat pääsääntöisesti tyytyväisiä (kuviot 13 ja 14).

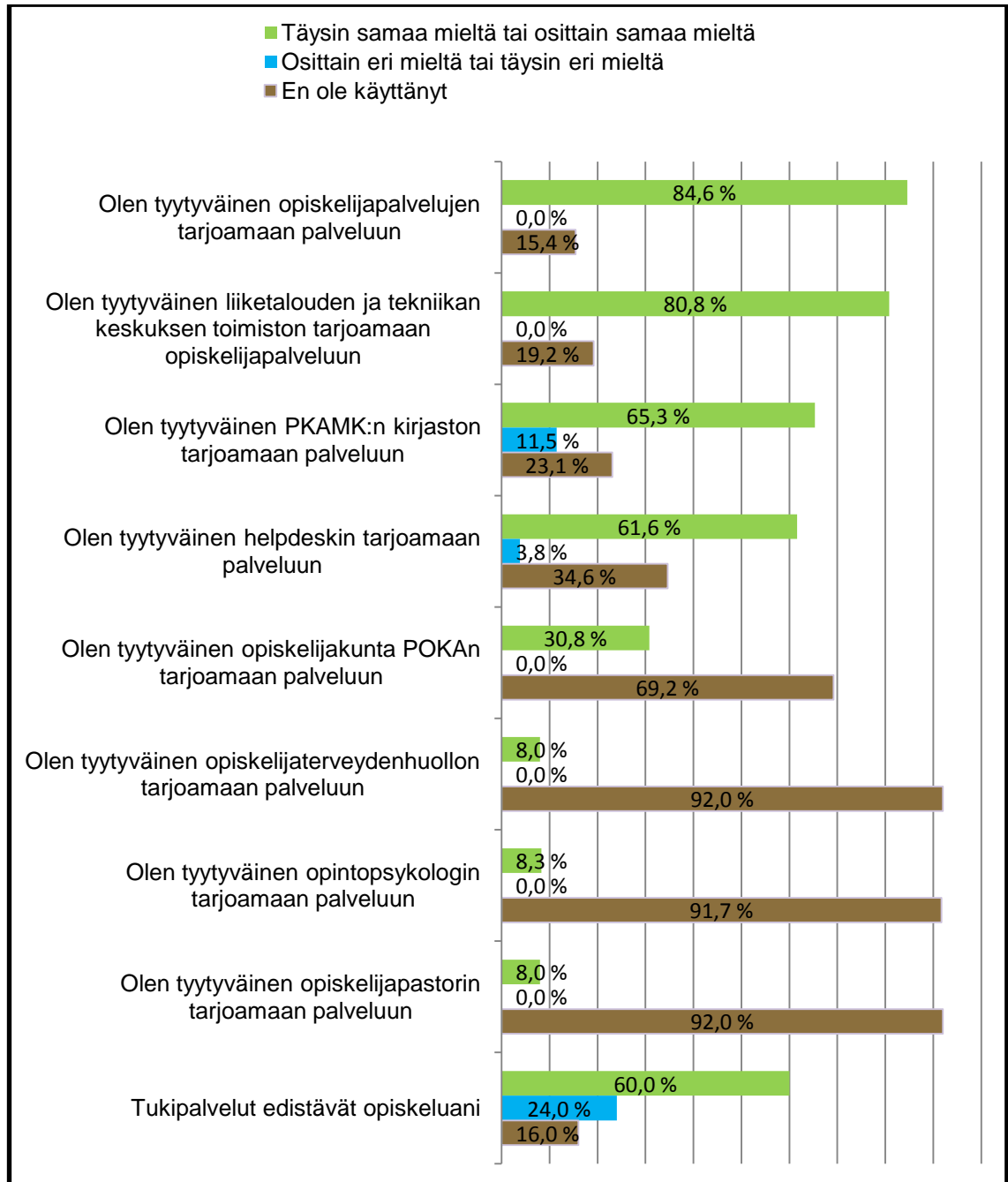
Tukipalveluihin luetaan ammattikorkeakoulun opintotoimiston opiskelijapalvelut, (noin kilometrin päässä varsinaisesta opiskelupaikasta), liiketalouden ja tekniikan keskuksen toimiston (sijaitsee varsinaisessa opiskelupaikassa), liiketalouden ja tekniikan kirjaston (sijaitsee nykyisin noin kilometrin päässä varsinaisesta opiskelupaikasta), mikrotuen (helpdesk) ja ammattikorkeakoulun opiskelijayhdistyksen POKA:n tarjoamat palvelut. Tukipalveluja ovat myös opiskelijaterveydenhuollon, opintopsykologin ja opiskelijapastorin tarjoamat palvelut.

Monimuotokoulutus on suunniteltu suoritettavaksi oman työn ohella. Suuri osa vastaajista oli joko kokopäiväisesti tai osittain työssä. Heille työnantaja oli mahdollisesti järjestänyt työterveyshuollon palvelut eikä ammattikorkeakoulun tarjoamia palveluja tarvita. Vastauksista selviää, että opiskelijaterveydenhuollon, opintopsykologin tai opiskelijapastorin tarjoamia palveluja vastaajat käyttivät harvoin tai että niitä ei käytetty lainkaan.

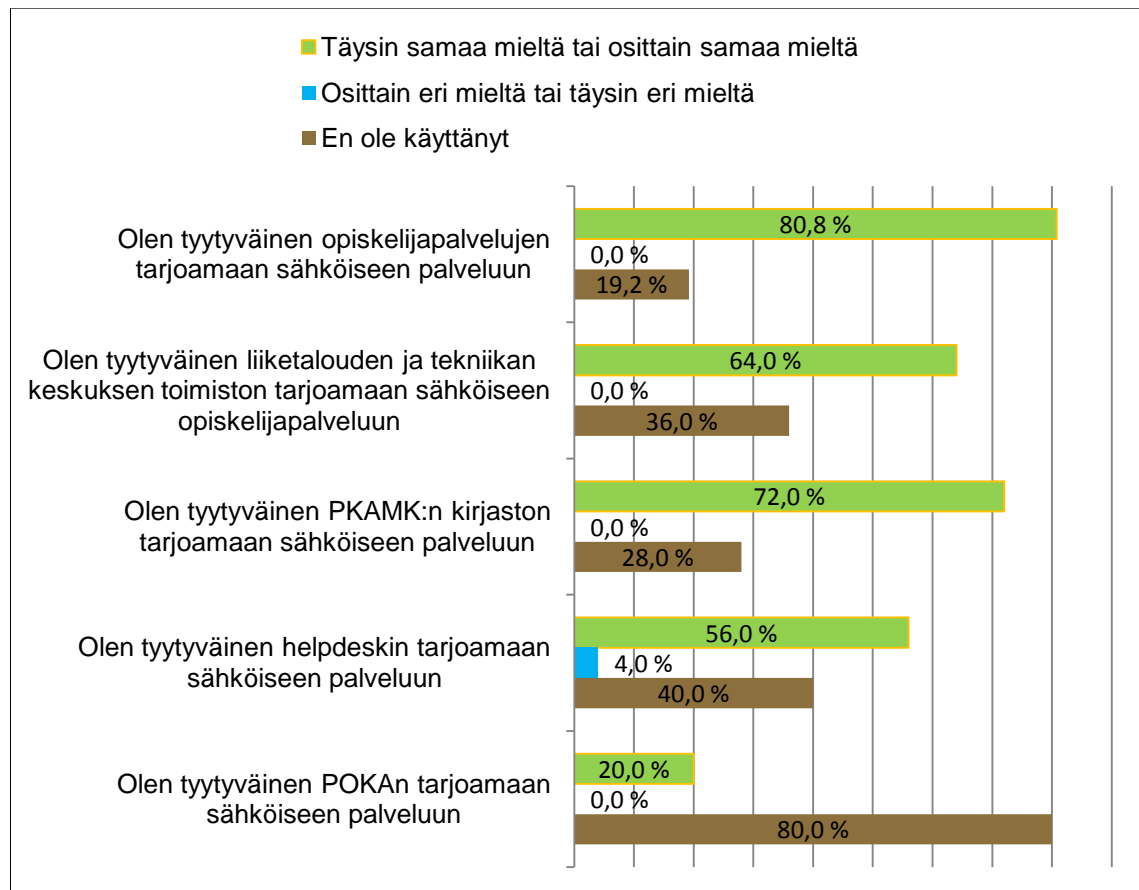
Sähköisten tukipalvelujen saatavuus antaa opiskelijoille mahdollisuuden olla suoraan yhteydessä palvelun tarjoajaan, jolloin kasvokkain tapaamista ei tarvita ollenkaan, tai palvelua käytetään harvoin. *"Nämä palvelut toimivat pääasiassa erittäin hyvin, enkä ole huomannut näissä ongelmia" (TP3). "Hienosti toimivat opiskelijapalveluiden palvelut, kiitos" (TP6). "HelpDesk vastaa ongelmiin riittävästi nopeasti" (TP1).*

Aikaisemmin liiketalouden ja tekniikan keskuksessa oli oma kirjasto, jossa oli myös opetuksessa käytettävä kirjallisuus ja jonka kautta sai helposti tilattua lisäkirjallisuutta myös muista kirjastoista. Kirjaston keskittäminen yhteen paikkaan, noin kilometrin päähän varsinaisesta opiskelupaikasta, on aiheuttanut hieman tyytymättömyyttä, mutta yleensä vastaajat ovat tyytyväisiä kirjaston pal-

veluihin. ”Kirjaston toiminnot ovat hyvät” (TP1). ”Kirjaston muutto Tikkarinteelle on harmillinen juttu, mutta toki toimiva” (TP2). ”Kirjaston lähteminen Wärtsilästä oli menetys. Tikkarinteellä käynti hankalaa parkkipaikkojen puutteen vuoksi.” (TP4). ”Mielestäni kirjaston keskittäminen Tikkarinteelle oli huono asia” (TP5).

Kuvio 13. Tyytyväisyys kasvokkain tapahtuviin opiskelijapalveluihin.

Kuvio 14. Tyytyväisyys sähköisiin opiskelijapalveluihin.

7 Yhteenveto, johtopäätökset ja kehittämisehdotukset

Vastaaja (AP2) toteaa näin: ”*Monimuotototeutus on yllättävän hyvin suunniteltu ja toteutus opiskelijaa miellyttävä sekä toimiva*”. Tutkimukseni osoittaa, että yleensä opiskelijat ovat tyytyväisiä liiketalouden koulutusohjelman aikuiskoulutussovelluksena toteutettavaan monimuotokoulutukseen. Kehittämistyötä tarvitaan, mutta pääosin kaikki ”komponentit” toimivat.

Esittämässäni tuloskuvioidessa ei kaikissa kohdissa vastausten määrä ole 100 %. Virhe (0,1 %) johtuu käyttämästäni sähköisestä opiskelijapalautejärjestelmästä, joka on ohjelmoitu yhden desimaalin tarkkuuteen, mutta ohjelma ei kuitenkaan pyöristä vastauksia siten, että lopputulos olisi sata prosenttia. Hyväksyn tutkimuksessani esiintyvän virhemarginaalin, enkä näe sen olennaisesti vaikuttavan tutkimukseni oikeellisuuteen tai luotettavuuteen.

Koulutusmuodon toimivuus voidaan todeta opiskelijoiden vastauksista. Esimerkiksi riittävän ajoissa tiedotettu lukuvuoden lähiopetuspäivien aikataulutusta antaa opiskelijoille mahdollisuuden suunnitella aikataulunsa siten, että he voivat osallistua lähiopetuspäiville. Kysymyslomakkeen väittämään *Minulla on mahdollisuus osallistua lähiopetuspäiville* täysin samaa tai osittain mieltä oli suurin osa vastaajista. Lähiopetuspäivien aikana saatava vertaistuki koettiin myös tärkeäksi. Väittämään *Lähiopetuspäivien aikana vertaistuki on minulle tärkeää* täysin samaa tai osittain samaa mieltä oli myös suurin osa vastaajista.

AC todettiin hyväksi järjestelmäksi. Väittämään *AC on hyvä viestintäjärjestelmä opetuksessa* täysin samaa tai osittain samaa mieltä oli suurin osa vastaajista. Moodle-oppimisympäristö todettiin erittäin hyväksi järjestelmäksi. Väittämään *Moodle on toimiva oppimisympäristö täysin samaa tai osittain samaa mieltä olivat kaikki vastaajat*.

Myös mahdollisuus opintojen erilaisiin suoritustapoihin koettiin hyväksi. Väittämään *Opintojen suoritustavat ovat monimuoto-opiskeluun hyvin sopivia* täysin samaa tai osittain samaa mieltä oli pääosa vastaajista. Myöhemmin kuin syksyllä 2009 aloittaneet opiskelijat ovat voineet valita useista opetusryhmistä itselleen sopivia opintoja. Vastaaja (AP6) toteaa näin ”*Erityisen tyytyväinen olen mahdollisuuteen opiskella aikaisemmin aloittaneiden saapumisryhmien mukana HOPS:n puitteissa, jolloin opinnot etenevät nopeammin ja voin hyödyntää opintovapaata tehokkaammin*.”

Keväällä 2011 aloitetusta monimuoto-opetusryhmästä käytetään nimitystä maakuntakorkeakouluryhmä. Nimensä mukaisesti ryhmän opiskelu tapahtuu osittain opiskelijoiden asuinpaikkakunnalla. Ryhmän opetus- ja toteutussuunnitelma on sama kuin muilla tradenomin tutkintoon johtavassa aikuiskoulutuksessa olevilla, mutta opetuksen käytännön järjestelyt poikkeavat muiden opetusryhmien järjestelyistä. Opiskelijat tapaavat toisiaan ns. opintopiireissä, ja heillä on oma tutoropettaja. Ryhmällä on vähemmän lähiopetuspäiviä varsinaisessa opiskelukaupungissa Joensuussa kuin muilla monimuotoryhmillä. Ryhmän tutoropettajan

tehtävänä on tavata pienryhmän opiskelijoita heidän omalla paikkakunnallaan, ohjata heitä ja pitää yllä opiskelumotivaatiota. (Karttunen 2011, 34.)

Opiskelija (AP2) kirjoittaa olevansa tyytyväinen opintoryhmäänsä. ”*Paikkakunnalla oleva opintoryhmä toimii hyvin, vetäjä on erittäin motivoiva ja kannustava. Ryhmänohjaaja erinomainen.* Hän toteaa myös, että kieliopinnot eivät välttämättä sovellu verkko-opiskeluun.”*Kieliopintojen toteutus verkon välityksellä vähän haasteellista*”.

Yhdeksi kehittämiskohteeksi tutkimuksessani nousi merkitsevästi esille lähipäivien opetuksellinen sisältö, joka ei vastannut opiskelijoiden odotuksia. Tutkimuksestani en voi osoittaa jotain tiettyä syytä siihen, mistä johtuu opiskelijoiden tyytymättömyys lähiopetuspäivien sisältöön. Selityksenä voin tuoda esille ainoastaan asiat, joista opiskelijat ovat avoimesti antaneet palautetta.

Uusien opintojen aloituksesta osalla opiskelijoista on mielipide, ettei kurssikuvauksia ja -vaatimuksia tarvitse käydä läpi lähiopetuspäivillä, sillä ne ovat kaikkien luettavissa opintosuunnitelmasta sekä usein ne esitellään myös Moodle-oppimisympäristössä.

Lähiopetuksessa pitäisi käyttää vähemmän aikaa kurssin esittelyyn ja konkreettisesti käydä läpi niihin liittyviä tehtäviä eli pureutua reilusti käsiksi asiaan. (LO19.) – – yleensäkin aineissa voitaisiin kuunnella luentoja että olisi alkutietoa jo kotona tehtävien tekemiseen, eikä tarvitsisi kaikkea tuskailta yksinään. (L011.)

Kuinka lähiopetuspäiviä voitaisiin käyttää tehokkaammin hyväksi? Opiskelijana totesin usein, että opettajat antoivat Moodle-kirjautumisavaimen tiedoksemme vasta ensimmäisellä lähiopetuspäivällä. Miksi opinnot kirjautumisavainta ei tiedotettu opiskelijoille aikaisemmin esimerkiksi sähköpostitse? Olisimme voineet kirjautua opinnot jo hyvissä ajoin, ennen lähipäivää, ja tutustua tulevaan opintojaksoon etukäteen. Näin tehden lähiopetusta olisi voinut tehostaa jättämällä vähemmälle ajankäytölle uuden opinnot esittelyn ja panostaa uuden opinnot opetuksen aloitukseen ja vaadittaviin oppimistehtäviin.

Karttusen (2011) mukaan ”*Monimuoto-opetus oli useimmille opettajille uusi kokemus. Toteutus- ja työskentelytavoiltaan monimuoto-opetus eroaa perinteisestä kontaktiopetuksesta paljon ja opettajille jäi vain vähän aikaa suunnitella uusi- en opintojaksojen toteutusta, sisältöjä ja oppimisprosesseja*”. Tämä selittää osaltaan sen, miksi Moodle-kirjautumisavaimia ei voitu jakaa opiskelijoille etukäteen syksyllä 2009 aloittaneelle ryhmälle. Myöhemmin aloittaneille ryhmille kirjautumisavain voitaneen antaa ennen ensimmäistä opetuspäivää.

Tässä yhteydessä otan käsittelyyn myös matemaattisten aineiden ja kielten opetuksen haasteellisuuden pelkästään verkko-opiskeluna. Tämä asia tuli esille vastaajien sanallisista palautteista. Voisiko lähiopetusta mahdollisesti lisätä näissä aineissa? Avoimessa palautteessa eräs opiskelija kaipasi lisää AC-tapaamisia. Vaihtoehtona voisi olla, erityisesti matemaattisissa aineissa, ns. työpajatyöskentely koulun tiloissa. Työpajassa opiskelijat tekisivät oppimistehtäviään opettajan ohjauksessa.

Ryhmämme opiskelijoille järjestettiin tällainen työpaja tilastomatematiikan opintojaksossa. Koin sen erittäin hyödylliseksi. Olin ”pähkäillyt pääni puhki” tehdesäni oppimistehtäviä, ja ne eivät vain avautuneet. Työpajatapaamisessa sain henkilökohtaista ohjausta sekä opettajalta että myös muilta opiskelijoilta, ja ”solmu” aukesi. Hankaluudeksi työpajojen järjestämisessä muodostuu opiskelijoiden vaikeudet osallistua tapaamisiin, ehkä myös opettajien käytettävissä olevat tuntiresurssit.

Opiskelijoiden avoimissa palautteissa oli otettu kantaa myös ryhmiin. Opiskelija (L011) toivoi, että ryhmätyöskentely voitaisiin aloittaa jo lähipäivien yhteydessä opettajan opastuksella. Vastaja (L02) kirjoittaa näin: ”*Ryhmätyöt ovat erittäin hankala sovittaa työn ja perhe-elämän sekaan, joten aikuisille työssäkäyville perheellisille monimuoto-opiskelijoille laajat ryhmätyöt ovat oikea kiro-sana! Koulu stressaa jo muutenkin, ja ryhmätyöt tekevät siitä stressistä vielä suuremman.*”

Hyvin usein ryhmän muodostuminen jäi opiskelijoiden itsensä pohdittavaksi. Opintojakson opettaja kyseli myöhemmin, millaisen ryhmän teitte ja keitä ryh-

määnne kuuluu. On tosiasia, että kaikki opiskelijat eivät aina voi osallistua lähiopetuspäiville, ja myös heille täytyy antaa mahdollisuus kuulua johonkin ryhmään. Miten ryhmät muodostetaan? Ratkaisuna voisi olla, että opiskelija ilmoittaa esteestään osallistua lähiopiskelupäiville ao. opettajalle. Opettaja voisi toimia poissaolevan opiskelijan edustajana ryhmien perustamisessa. Näin tehden ryhmät voitaisiin perustaa heti opinnon alkaessa, ja mahdollisesti myös aloittaa ryhmätyöskentely jo lähiopetusjaksolla.

Muita tutkimuksessa esille nousseita asioita oli myös se, etteivät opiskelijat koe opintopistemäärän ja siihen vaadittavan opiskelijan työmäärän vastaavan toisiinsa. Onko vastaajien tuntemus opintojen laajuudesta ja opiskelijan työajan käytöstä pelkästään opiskelijoiden ”musta tuntuu -ajatus”? Vai onko tehtävät todella mitoitettu suuremmaksi kuin opiskelijan opintoon käyttämä työaika on opetussuunnitelman mukaan laskettu? Osalla opiskelijoista on ennestään vankka, joko työssä tai muuten opittu kokemus opintojakson aiheen sisällöstä, jolloin oppimistehtävien suorittaminen sujuu helpommin. On myös opiskelijoita, joilta oppimistehtävien suorittaminen vie enemmän aikaa kuin opintosuunnitelmassa on arvioitu. Tällöin opiskelija ehkä ajattelee, että työmäärä on suurempi kuin pitäisi. Miten tätä mitattaisiin? Ratkaisuna näen, että opiskelija voisi kirjata ylös käyttämänsä työajan. Hän voisi olla yhteydessä myös ao. opettajaan ja/tai ryhmän opinto-ohjaajaan, jolloin voitaisiin selvittää että, onko myös muilla opiskelijoilla samantapaista kokemusta.

Vaikka sekä AC että myös Moodle-oppimisympäristö todettiin toimiviksi järjestelmiksi, on kuitenkin aiheellista tarkastella myös näitä osioita. Opettajilla on hyvin erilaisia tapoja lisätä opetusmateriaalia Moodleen. Toiset lisäävät uudet materiaalit entisen jatkoksi (hyvä!), mutta jotkut opettajat laittavat lisämateriaalin jo aikaisempien materiaalien ”sisään”, tällöin opiskelijan on erittäin vaikea saada selville, mihin lisäys on tehty. Esittämismuodon yhtenäistäminen onkin tärkeä asia, jota opettajien tulisi miettiä. Samoin opettajien tulisi huolehtia siitä, ettei uusien opintojen ajankohdissa esiinny, aikaisemmille ryhmille, tarkoitettuja päivämääriä.

8 Pohdinta

Opinnäytetyöni keskeisenä tehtävänä oli selvittää, miten liiketalouden koulutusohjelman aikuiskoulutuksena toteutettava monimuoto-opiskelu vastaa opiskelijoiden tarpeisiin. Kyselyyn vastasi 68 opiskelijasta 27, mikä on 39,7 % läsnäolevista, kohderyhmiin kuuluvista monimuoto-opiskelijoista. Pidän vastaajien määrää hyvänä ja sen perusteella tein päätelmiä koulutusmuodon toimivuudesta. Mietin myös sitä, että kohdejoukko oli pieni ja vaikka vastausprosentti oli hyvä, niin ehkä tutkimukseni tulokset pitäisi tulkita mieluummin ”suuntaa antaviksi” kuin kaikkia monimuoto-opiskelijoita kattaviksi mielipiteiksi koulutusmuodon toimivuudesta. Opinnäytetyöraportistani, kokonaisuudessaan, saa kuitenkin hyvän tilannekatsauksen siitä, miten kyselyyn vastanneet opiskelijat kokevat koulutusmuodon vastaavan heidän odotuksiaan.

Aikuisopiskelijan muotokuvan mukaan liiketalouden koulutusohjelman monimuoto-opiskelija on 30–45-vuotias, ja hänellä on kotona asuvia lapsia. Hän asuu opiskelupaikkakunnan ulkopuolella. Opiskelija on kokoaikatyössä ja hänellä on normaalityöaika. Kuvaamani liiketalouden koulutusohjelman monimuoto-opiskelijan muotokuva on hyvin samankaltainen kuin Mattilan (2006) opinnäytetyössä kuvattu aikuisopiskelija. Tutkimuksessani esiintyy myös paljon opiskelijoiden avoimia palautteita, jotka ovat yhteneväisiä Karttusen (2011) artikkelin *Tradenomikoulutus monimuoto-opintoina: kokemuksia ja kehittämistä* opiskelijapalautteiden kanssa.

Kyselyn suorittamisen ajankohdan valinta oli vaikeaa, sillä monimuoto-opiskelijoilla on käynnissä opintoja ympäri lukuvuoden, ja ns. ”helpompaa ja löysempää” opiskeluaikaa ei ole ollenkaan, jolloin opiskelijoilla ehkä olisi paremmin aikaa vastata myös kyselyyn. Vastaushalukkuuteen saattoi ehkä osaltaan vaikuttaa myös se, että ammattikorkeakoulussa oli kyselyn suorittamisajankohtana meneillään koko henkilöstöä koskevat lomautukset. Lomautusten vaikutus ei kuitenkaan käynyt esille opiskelijoiden palautteista, joten jää arvailuksi millainen vaikutus lomautuksilla oli kyselyyn vastaamiseen.

Aikaisemmin olen todennut, että olen sekä monimuoto-opiskelija että myös henkilökunnan jäsen. Miettiessäni voinko tehdä opinnäytetyön monimuotokoulutuksen toimivuudesta omassa koulutusohjelmassani, ajatukseni olivat aluksi hyvin ”sekavia”. Keskustelin asiasta joidenkin ryhmäni opiskelijoiden kanssa. He kannustivat minua tekemään tämän tutkimuksen ja sanoivat, että ”se sopii kuin nakutettuna juuri sinulle”. Keskustelin asiasta myös opinnäytetyöni ohjaajani kanssa, ja hän näytti ”vihreää” valoa. Hän korosti, että työssäni täytyy näkyä myös omakohtainen kokemukseni opiskelijana. Minulle heräsi kysymys, miten oma objektiivisuuteni toteutuu työssäni.

Leskinen (2005, 75) kirjoittaa, että *jokaisella tutkijalla on oma taustansa, joka vaikuttaa tutkimuksen ratkaisuihin*. Taustani olivat työskentely koulutuksen järjestäjäorganisaatiossa sekä se, että olin tutkijana mukana samanlaisessa prosessissa kuin tähän tutkimukseen osallistuneet opiskelijat. Työskentelyni ammattikorkeakoulun palveluksessa oli yleisesti tiedossa monimuoto-opiskelijoiden keskuudessa. Tuloksista ei ole havaittavissa, että työni olisi jotenkin vaikuttanut opiskelijoiden vastauksiin. Koin pelkästään hyvänä asiana, että olemalla sekä opiskelija että myös työntekijä, pystyin tuomaan raportissani esille asioita, joita täysin ulkopuolisen tutkijan olisi ehkä ollut vaikea esittää.

Työni luotettavuutta halusin parantaa myös siten, että poistin kyselystä alkupe-
räisessä kyselylomakkeessa, testatusta kysymyksistä, olleet opiskelijaa koskevat ”yksilöivät kysymykset”. Näitä olivat mm. opiskelijan vuosikurssi ja suoritettut opintopisteet. Halusin, että vastaajat voivat olla täysin varmoja siitä, ettei heidän henkilöllisyytensä paljastu. Työni raportointivaiheessa totesin, että kyselystä poistamani osiot koituivat myös hankaloittamaan tulosanalyysiäni. Poistettuani kysymyksistä sekä vuosikurssin että myös suoritettut opintopisteet, en voinut tehdä ristiintaulukointia esimerkiksi siitä, miten opinnot ovat edenneet vuosikursseittain.

Tutkimuksessani tulee esille myös se, etteivät opiskelijat ole tyytyväisiä lähiope-
tuspäivien sisältöön. Tämä on toinen kohta missä opiskelijoiden vuosikurssin tietäminen olisi auttanut minua analysoinnissani. Tietäessäni vastaajien vuosi-

kurssin olisin voinut tehdä ristiintaulukoinnin myös siitä, onko tyytymättömyys lähiopetuspäivien sisältöön vain jonkin tietyn vuosikurssin opiskelijoilla vai katkaako tyytymättömyys kaikki kyselyyn osallistuneet monimuoto-opetusryhmät. Voidaankin sanoa, että ”kalikka kolahti omaan nilkkaan”. Työni jäi näiltä osin puutteelliseksi.

Opinnäytetyöni viitekehyksenä toimi Ropen ja Pölläsen (1994) kuvio asiakas-tyytyväisyyden kuuntelujärjestelmästä, joka sopii hyvin myös opiskelijatyytyväisyyden mittaamiseen. Rope ja Pöllänen toteavat, että yksinään pelkät ”raksi-ruutuun -vastaukset” eivät riitä tuomaan esille todellista asiakas-tyytyväisyyttä, vaan tarvitaan myös ns. suoran palautteen järjestelmä. Avoimia palautteita käytin työssäni taulukoiden ja kuvioiden selittävinä ja täydentävinä tekijöinä. Työssäni esiintyy myös omakohtaisia kokemuksia opiskelijana.

Kyselyni käsitti melko paljon kysymyksiä, ja minulle tuli sellainen käsitys, että kysely koettiin liian pitkäksi. Havaitsin, että kyselyn loppua kohti avoimet vastaukset vähenivät. Opiskelijat eivät ehkä enää jaksaneet kirjoittaa avoimia palautteita. Kehittämisehdotuksena mahdollisesti myöhemmin suoritettaviin opiskelijatyytyväisyysmittauksiin suosittelen kyselyn lyhentämistä. Lisäyksenä ehdotan mukaan otettavaksi, nyt poisjätetyt tiedot opiskelijan vuosikurssista. Näin tehden voidaan suorittaa ristiintaulukointia esimerkiksi vuosikurssin ja lähiopetuspäivien sisällöllisen toimivuuden kesken.

Opinnäytetyön työstäminen on ollut erittäin haastava ja myös ammatillista osaamistani kehittävä projekti. Vaikka olen tutustunut monimuoto-opiskeluun sekä opiskelijana, että myös koulutusta järjestävän organisaation henkilökunnan jäsenenä, niin alan kirjallisuuteen perehtyminen avarsi näkemystäni yleensäkin aikuisopiskelusta.

Työni toimeksiantaja voi hyödyntää opinnäytetyöni tuloksia monimuotokoulutuksen kehittämisessä liiketalouden koulutusohjelman lisäksi myös muissa ammatikorkeakoulumme monimuotokoulutusta tarjoavissa koulutusohjelmissä. Tuloksista saa myös hyvän vertailukohteen myöhemmin mahdollisesti suoritettaviin opiskelijatyytyväisyyskyselyihin.

Lähteet

- Aikuisopiskelijan opas. 2011. Lapin yliopisto. Kasvatustieteiden tiedekunta.
Opetus- ja kasvatustieteiden täydennyskoulutusyksikkö.
www.ulapland.fi/ktk/taydennyskoulutus. 3.6.2012.
- Anttila, P. 2005. Ilmaisu, teos, tekeminen ja tutkiva toiminta. Hamina: Akatiimi Oy.
- Haapaniemi, T., Hirvonen, H. 2012. Työelämässä hankitun osaamisen tunnistaminen Itä-Suomen korkeakouluissa -hanke. Teoksessa Osaaminen näkyväksi - kokemuksia osaamisen tunnistamisesta Itä-Suomen korkeakouluissa. Itä-Suomen Yliopisto.
- Heikkilä, T. 2008. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita Prima Oy.
- Hiironen, T., Karttunen, E. (toim.), Laitinen, P., Tolonen, S. & Piirainen, T. 2008. Meistäkö monimuotoisia? Taustaselvitys tradenomin tutkinnon monimuoto-opetussuunnitelman suunnitteluun. Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu. Liiketalouden koulutusohjelma. Julkaisematon raportti.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2000. Tutki ja kirjoita, Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita, Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Holopainen M., Tenhunen L. & Vuorinen P. 2004. Tutkimusaineiston analysointi ja SPSS. Järvenpää: Yrityssanoma Oy.
- Ignatius, M. 2011. Oppijan penaali. Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu.
<http://moodle.pkamk.fi/>. 10.8.2012
- Karjalainen, L. 2004. Tilastomatematiikka. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Karttunen, E. 2011. Tradenomikoulutus monimuoto-opintoina: kokemuksia kehittämistyöstä. Teoksessa Joustavat toteutustavat aikuiskoulutuksessa – kokemuksia kehittämistyöstä. Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun julkaisuja B:34.
- Koro, J. 1999. Itseohjautuvuuden ja itseohjatun oppimisen vuosikymmen. Teoksessa Grönstrand, R. (toim.) Kasvava aikuinen. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Lahtinen, J. & Isoviita, A. 1998. Markkinointitutkimus. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Leskinen, R. 2005. Itseohjautuva ammattikorkeakoulun jatkotutkinto-opiskelija. Tapaus Diak ja Hamk. Diakonia-ammattikorkeakoulun julkaisuja.
- Lätti, M. 2011. Asiakas- ja aluelähtöinen aikuiskoulutus – joustavat toteutustavat kehittämisen kohteena. Teoksessa Joustavat toteutustavat aikuiskoulutuksessa – kokemuksia kehittämistyöstä. Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun julkaisuja B:34.
- Mattila, K. 2006. Vierivä kivi ei sammaloidu – Aikuisopiskelijan motivaatiotekijät toisen asteen monimuotokoulutuksessa. Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö.
- Moore, E. 2003. Pitkä opintie. Aikuisiällä suoritettu yliopistotutkinto ja koulutuksellisen elämäntien muutos. Joensuun Yliopiston yhteiskuntatieteellisiä julkaisuja. Väitöskirja.

- Paakkola, E. 1993. Johdatus monimuoto-opetukseen. Helsinki: Painatuskeskus.
- Pelkonen, V. 2009. Minkälaista on opiskelu aikuisena? Teoksessa Nurminen, A. (toim.) Oppia ikä kaikki–Räätälöityä restonomikoulutusta aikuisille. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
- Rope, T. & Pöllänen, J. 1994. Asiakastyytyväisyysjohtaminen. Juva: WSOY.
- Ylikoski T, 2001. Unohtuiko asiakas. Keuruu: Otavan kirjapaino Oy.

Saatekirje

Hyvä monimuoto-opiskelija!

Olen Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun liiketalouden koulutusohjelman monimuotokoulutuksen opiskelija ja teen opinnäytetyönä PKAMK:n liiketalouden koulutusohjelman monimuotokoulutuksen opiskelijatytyväisyystutkimuksen koulutusmuodon toimivuudesta.

Oheisena on kysely, johon toivon Sinun vastaavan kahden seuraavan viikon aikana. Käsittelen tiedot luottamuksellisesti, vastaukset tallentuvat sähköiseen tietokantaan, jolloin anonymisyytesi säilyy.

Kyselyyn on nopea ja helppo vastata ja sen täyttäminen vie ajastasi noin 10 - 15 minuuttia. Tutkimuksen tuloksia voidaan hyödyntää monimuotokoulutuksen kehittämistyössä.

Pyydän Sinua vastaamaan 27.9.2012 mennessä.

Linkki kyselyyn

<http://typala.ncp.fi:80/typala/p.do?id=q59jF4r764>

Kyselylle on rehtori Petri Raivon myöntämä tutkimuslupa (23.8.2012 § 62).

Kiitos vastaamisestasi!

Terveisin

Helena Sutinen

0500-122 702

helena.s.sutinen@edu.pkamk.fi

Kysymyslomake

TAUSTATIEDOT

1. Ikäni

- Alle 30 vuotta
- 30 - 45 vuotta
- yli 45 vuotta

2. Asuinalueeni on

- Joensuu
- muu Pohjois-Karjala
- muu Itä-Suomi
- Länsi-Suomi
- Etelä-Suomi
- Pohjois-Suomi

3. Minulla on kotona asuvia lapsia

- kyllä
- ei

4. Olen tällä hetkellä

- kokoaikatyössä
- osa-aikatyössä
- työssä satunnaisesti
- työtön
- opinto- tai vuorotteluvapaalla
- muu, mitä ?

5. Työni työaikamuoto on

- normalityöaika
- vuorotyö

MONIMUOTO-OPETUS

Vastaa seuraaviin kysymyksiin sen mukaisesti miten koet asian olevan.

LÄHIOPISKELU

6. Lähiopetusjakson pituus

- Minulle sopii 1-päiväinen lähiopetusjakso.
- Minulle sopii 2-päiväinen lähiopetusjakso.
- Minulle sopii 3-päiväinen lähiopetusjakso.

7. Lähiopetuspäivien toteuttaminen

	Täysin samaa mieltä	Osittain samaa mieltä	Osittain eri mieltä	Täysin eri mieltä
Lähiopetuspäivien lukumäärä lukuvuodessa on sopiva.	☐	☐	☐	☐
Lähiopetuspäiviä pitäisi lisätä.	☐	☐	☐	☐
Lähiopetuspäiviä pitäisi vähentää.	☐	☐	☐	☐
Lähiopetuspäivien ajoitus syyslukukaudella on sopiva.	☐	☐	☐	☐
Lähiopetuspäivien ajoitus kevätlukukaudella on sopiva.	☐	☐	☐	☐
Lähiopetuspäivät ovat tiedossani riittävän ajoissa.	☐	☐	☐	☐
Lähiopetuspäivän kesto (tuntia) on sopiva.	☐	☐	☐	☐
Lähiopetuspäivien ohjelma on käytössäni riittävän ajoissa.	☐	☐	☐	☐
Lähiopetuspäivien sisältö vastaa odotuksiani.	☐	☐	☐	☐
Lähiopetuspäivien aikana vertaistuki on minulle tärkeää.	☐	☐	☐	☐
Minulla on mahdollisuus osallistua lähiopetuspäiville.	☐	☐	☐	☐
Lähiopetuspäivät kehittävät ammatillista osaamistani.	☐	☐	☐	☐
Lähiopetuspäivät motivoivat minua opiskelussani.	☐	☐	☐	☐

8. Mikä lähiopiskelussa toimii/ei toimi? Mitä kehittämisehdotuksia sinulla on?

VERKKO-OPISKELU

9. AC-tapaaminen

	Täysin samaa mieltä	Osittain samaa mieltä	Osittain eri mieltä	Täysin eri mieltä
Verkkoyhteyteni toimii hyvin.	☐	☐	☐	☐
Käytän hyväkseni AC-testiaikoja yhteyden toimivuuden varmistamiseksi.	☐	☐	☐	☐
Opintojaksokohtaisten AC-tapaamisten määrä on riittävä.	☐	☐	☐	☐
Voin vaikuttaa AC-tapaamisten määrään.	☐	☐	☐	☐
AC-tapaamisten toteutusaikataulu on sopiva.	☐	☐	☐	☐
Voin vaikuttaa AC-tapaamisten toteutusaikatauluun.	☐	☐	☐	☐
AC-tapaamisten kesto on sopiva.	☐	☐	☐	☐
Olen tyytyväinen AC-tapaamisten sisältöön.	☐	☐	☐	☐
Opettajat osaavat käyttää AC-järjestelmää hyvin.	☐	☐	☐	☐
Osaan käyttää AC-järjestelmää hyvin.	☐	☐	☐	☐
Valmistaudun AC-tapaamisiin hyvin.	☐	☐	☐	☐
Olen aktiivinen osallistuja AC-tapaamisiin.	☐	☐	☐	☐
Käytän aktiivisesti puheenvuoroja AC-tapaamisen aikana.	☐	☐	☐	☐
Käytän aktiivisesti chat-palstaa AC-tapaamisen aikana.	☐	☐	☐	☐
Vertaistuki AC-tapaamisen aikana on minulle tärkeä.	☐	☐	☐	☐
AC:n tekninen toimivuus on hyvä.	☐	☐	☐	☐
AC on hyvä viestintäjärjestelmä opetuksessa.	☐	☐	☐	☐
Olen valmis vetämään AC-tapaamisen tai osan siitä.	☐	☐	☐	☐
AC-tapaamiset ovat ammatillista osaamistani kehittäviä.	☐	☐	☐	☐
AC-tapaamiset motivoivat minua opiskelussani.	☐	☐	☐	☐

10. Mikä kellonaika sopii sinulle parhaiten AC-tapaamiseen?

11. Moodle-järjestelmä

	Täysin samaa mieltä	Osittain samaa mieltä	Osittain eri mieltä	Täysin eri mieltä
Olen aktiivinen Moodlen käyttäjä.	☐	☐	☐	☐
Moodle on toimiva oppimisympäristö.	☐	☐	☐	☐
Moodlen opintojaksokohtainen oppimismateriaali on riittävä.	☐	☐	☐	☐
Moodlen opintojaksokohtainen oppimismateriaali on laadultaan hyvä.	☐	☐	☐	☐
Moodlen opintojaksokohtainen oppimismateriaali on monipuolista.	☐	☐	☐	☐
Moodlen opintojaksokohtainen oppimismateriaali on selkeästi ryhmitelty.	☐	☐	☐	☐
Käytän Moodlen opintojaksokohtaista keskustelupalstaa.	☐	☐	☐	☐
Verkko-opiskelu motivoi minua opiskelussani.	☐	☐	☐	☐

12. Mikä verkko-opiskelussa toimii/ei toimi? Mitä kehittämishdotuksia sinulla on?

ITSENÄINEN OPISKELU

13. Oppimistehtävät

	Täysin samaa mieltä	Osittain samaa mieltä	Osittain eri mieltä	Täysin eri mieltä
Opintojaksojen laajuus ja niiden suorittamisen vaatima työmäärä vastaavat hyvin toisiaan.	☐	☐	☐	☐
Seuraan opintojaksokohtaisesti opintoihin käyttämäni työaikaa.	☐	☐	☐	☐
Saan riittävästi ohjausta opettajilta.	☐	☐	☐	☐
Saan opintoihini ohjausta muilta opiskelijoilta.	☐	☐	☐	☐
Oppimistehtäville annetaan riittävästi palautusaikaa.	☐	☐	☐	☐
Pystyn vaikuttamaan oppimistehtävien palautusaikaan.	☐	☐	☐	☐
Hyödynnän paljon kirjallisuutta opiskeluni tukena.	☐	☐	☐	☐
Oppimistehtävät ovat ammatillista osaamistani kehittäviä.	☐	☐	☐	☐
Itsenäinen opiskelu motivoi minua opiskelussani.	☐	☐	☐	☐

14. Mikä itsenäisessä opiskelussa toimii/ei toimi? Mitä kehittämissuhteita sinulla on?

15. Osaamisen osoittaminen

	Täysin samaa mieltä	Osittain samaa mieltä	Osittain eri mieltä	Täysin eri mieltä
Olen tyytyväinen aikaisempien opintojeni korvaavuuksikäytäntöön.	☐	☐	☐	☐
Olen tyytyväinen muulla tavoin hankitun osaamisen tunnustaminen ja tunnustaminen -käytäntöön.	☐	☐	☐	☐
Opintojen suoritustavat ovat monimuoto-opiskeluun hyvin sopivia.	☐	☐	☐	☐
Voin ehdottaa myös oman, vaihtoehdoisen tavan, opintojen suorittamiseksi.	☐	☐	☐	☐
Opettajat ovat valmiita hyväksymään vaihtoehtoisia suoritustapoja, jotta opiskeluni etenee sujuvasti.	☐	☐	☐	☐
Osaamisen osoittamisen tavat ovat riittävän monipuolisia.	☐	☐	☐	☐
Saan riittävästi yleistä opintojaksokohtaista palautetta.	☐	☐	☐	☐
Saan riittävästi henkilökohtaista palautetta.	☐	☐	☐	☐
Tunnen opintojaksokohtaiset arviointikriteerit.	☐	☐	☐	☐
Tiedän, että itsearvioinnit huomioidaan osaamiseni arvioinnissa.	☐	☐	☐	☐
Tiedän, että vertaisarvioinnit huomioidaan osaamiseni arvioinnissa.	☐	☐	☐	☐
Osaamisen arviointi kehittää ammatillista osaamistani.	☐	☐	☐	☐
Osaamisen arviointi motivoi minua opiskelussani.	☐	☐	☐	☐

16. Mikä osaamisen osoittamisessa toimii/ei toimi? Mitä kehittämisehdotuksia sinulla on?

OPINTO-OHJAUS JA HOPS

17. Toimivuus

	Täysin samaa mieltä	Osittain samaa mieltä	Osittain eri mieltä	Täysin eri mieltä
HOPS:n laatiminen auttoi opintojen aloittamista.	☐	☐	☐	☐
Ylläpidän HOPS:ia säännöllisesti.	☐	☐	☐	☐
HOPS tukee opintojen edistymistä.	☐	☐	☐	☐
Opinto-ohjaus on minulle tärkeää.	☐	☐	☐	☐
Saan opinto-ohjausta tarvittaessa.	☐	☐	☐	☐
Opinto-ohjaus tukee opintojen edistymistä.	☐	☐	☐	☐
Opinto-ohjaus tukee ammatillisen osaamiseni kehittymistä.	☐	☐	☐	☐
Opinto-ohjaus motivoi minua opiskelussa.	☐	☐	☐	☐

18. Mikä opinto-ohjauksessa toimii/ei toimi? Mitä kehittämisehdotuksia sinulla on?

TUKIPALVELUT

19. Toimivuus

	Täysin samaa mieltä	Osittain samaa mieltä	Osittain eri mieltä	Täysin eri mieltä	En ole käyttänyt
Olen tyytyväinen opiskelijapalvelujen (entinen opintotoimisto) tarjoamaan palveluun.	☐	☐	☐	☐	☐
Olen tyytyväinen liiketalouden ja tekniikan keskuksen toimiston tarjoamaan opiskelijapalveluun.	☐	☐	☐	☐	☐
Olen tyytyväinen PKAMK:n kirjaston tarjoamaan palveluun.	☐	☐	☐	☐	☐
Olen tyytyväinen helpdeskin tarjoamaan palveluun.	☐	☐	☐	☐	☐
Olen tyytyväinen opiskelijakunta POKAn tarjoamaan palveluun.	☐	☐	☐	☐	☐
Olen tyytyväinen opiskelijaterveydenhuollon tarjoamaan palveluun.	☐	☐	☐	☐	☐
Olen tyytyväinen opintopsykologin tarjoamaan palveluun.	☐	☐	☐	☐	☐
Olen tyytyväinen opiskelijapastorin tarjoamaan palveluun.	☐	☐	☐	☐	☐
Tukipalvelut edistävät opiskelua.	☐	☐	☐	☐	☐

20. Sähköinen opiskelijapalvelu

	Täysin sama mieltä	Osittain samaa mieltä	Osittain eri mieltä	Täysin eri mieltä	En ole käyttänyt
Olen tyytyväinen opiskelijapalvelujen tarjoamaan sähköiseen palveluun.	☐	☐	☐	☐	☐
Olen tyytyväinen liiketalouden ja tekniikan keskuksen toimiston tarjoamaan sähköiseen opiskelijapalveluun.	☐	☐	☐	☐	☐
Olen tyytyväinen PKAMK:n kirjaston tarjoamaan sähköiseen palveluun.	☐	☐	☐	☐	☐
Olen tyytyväinen helpdeskin tarjoamaan sähköiseen palveluun.	☐	☐	☐	☐	☐
Olen tyytyväinen POKAn tarjoamaan sähköiseen palveluun.	☐	☐	☐	☐	☐

21. Mikä tukipalveluissa toimii/ei toimi? Mitä kehittämisehdotuksia sinulla on?
Mitä sähköisiä palveluja amk voisi tarjota lisää?

AVOIN PALAUTE

Vastaukset

LÄHIOPISKELU

Lähiopetuspäivien toteuttaminen

Kysymys	Täysin samaa mieltä	Osittain samaa mieltä	Osittain eri mieltä	Täysin eri mieltä	Vastaajien lkm
Lähiopetuspäivien lukumäärä lukuvuodessa on sopiva.	63,0 %	25,9 %	3,7 %	7,4 %	27
Lähiopetuspäiviä pitäisi lisätä.	11,1 %	22,2 %	33,3 %	33,3 %	27
Lähiopetuspäiviä pitäisi vähentää.	7,7 %	3,8 %	34,6 %	53,8 %	26
Lähiopetuspäivien ajoitus syyslukukaudella on sopiva.	61,5 %	23,1 %	7,7 %	7,7 %	26
Lähiopetuspäivien ajoitus kevätlukukaudella on sopiva.	63,0 %	18,5 %	7,4 %	11,1 %	27
Lähiopetuspäivät ovat tiedossani riittävän ajoissa.	81,5 %	11,1 %	0,0 %	7,4 %	27
Lähiopetuspäivän kesto (tuntia) on sopiva.	63,0 %	25,9 %	3,7 %	7,4 %	27
Lähiopetuspäivien ohjelma on käytössäni riittävän ajoissa.	40,7 %	37,0 %	14,8 %	7,4 %	27
Lähiopetuspäivien sisältö vastaa odotuksiani.	11,1 %	25,9 %	40,7 %	22,2 %	27
Lähiopetuspäivien aikana vertaistuki on minulle tärkeää.	48,1 %	44,4 %	7,4 %	0,0 %	27
Minulla on mahdollisuus osallistua lähiopetuspäiville.	51,9 %	40,7 %	0,0 %	7,4 %	27
Lähiopetuspäivät kehittävät ammatillista osaamistani.	22,2 %	40,7 %	29,6 %	7,4 %	27
Lähiopetuspäivät motivoivat minua opiskelussani.	51,9 %	25,9 %	11,1 %	11,1 %	27

VERKKO-OPISKELU**AC-tapaaminen**

Kysymys	Täysin samaa mieltä	Osittain samaa mieltä	Osittain eri mieltä	Täysin eri mieltä	Vastaaajien lkm
Verkkoyhteyteni toimii hyvin.	59,3 %	22,2 %	18,5 %	0,0 %	27
Käytän hyväkseni AC-testiaikoja yhteyden toimivuuden varmistamiseksi.	14,8 %	25,9 %	22,2 %	37,0 %	27
Opintojaksokohtaisten AC-tapaamisten määrä on riittävä.	33,3 %	48,1 %	14,8 %	3,7 %	27
Voin vaikuttaa AC-tapaamisten määrään.	37,0 %	37,0 %	25,9 %	0,0 %	27
AC-tapaamisten toteutusaikataulu on sopiva.	40,7 %	48,1 %	11,1 %	0,0 %	27
Voin vaikuttaa AC-tapaamisten toteutusaikatauluun.	29,6 %	59,3 %	7,4 %	3,7 %	27
AC-tapaamisten kesto on sopiva.	37,0 %	55,6 %	3,7 %	3,7 %	27
Olen tyytyväinen AC-tapaamisten sisältöön.	7,4 %	59,3 %	29,6 %	3,7 %	27
Opettajat osaavat käyttää AC-järjestelmää hyvin.	7,4 %	48,1 %	37,0 %	7,4 %	27
Osaan käyttää AC-järjestelmää hyvin.	18,5 %	55,6 %	25,9 %	0,0 %	27
Valmistaudun AC-tapaamisiin hyvin.	14,8 %	51,9 %	33,3 %	0,0 %	27
Olen aktiivinen osallistuja AC-tapaamisiin.	22,2 %	55,6 %	18,5 %	3,7 %	27
Käytän aktiivisesti puheenvuoroja AC-tapaamisen aikana.	7,4 %	29,6 %	55,6 %	7,4 %	27
Käytän aktiivisesti chat-palstaa AC-tapaamisen aikana.	33,3 %	48,1 %	18,5 %	0,0 %	27
Vertaistuki AC-tapaamisen aikana on minulle tärkeä.	22,2 %	29,6 %	40,7 %	7,4 %	27
AC:n tekninen toimivuus on hyvä.	11,1 %	51,9 %	29,6 %	7,4 %	27
AC on hyvä viestintäjärjestelmä opetuksessa.	40,7 %	48,1 %	11,1 %	0,0 %	27
Olen valmis vetämään AC-tapaamisen tai osan siitä.	14,8 %	29,6 %	44,4 %	11,1 %	27
AC-tapaamiset ovat ammatillista osaamistani kehittäviä.	25,9 %	40,7 %	25,9 %	7,4 %	27
AC-tapaamiset motivoivat minua opiskelussani.	33,3 %	37,0 %	18,5 %	11,1 %	27

Moodle-järjestelmä

Kysymys	Täysin samaa mieltä	Osittain samaa mieltä	Osittain eri mieltä	Täysin eri mieltä	Vastaajien lkm
Olen aktiivinen Moodlen käyttäjä.	77,8 %	22,2 %	0,0 %	0,0 %	27
Moodle on toimiva oppimisympäristö.	74,1 %	25,9 %	0,0 %	0,0 %	27
Moodlen opintojaksokohtainen oppimismateriaali on riittävä.	30,8 %	65,4 %	0,0 %	3,8 %	26
Moodlen opintojaksokohtainen oppimismateriaali on laadultaan hyvä.	11,1 %	77,8 %	7,4 %	3,7 %	27
Moodlen opintojaksokohtainen oppimismateriaali on monipuolista.	25,9 %	66,7 %	3,7 %	3,7 %	27
Moodlen opintojaksokohtainen oppimismateriaali on selkeästi ryhmitelty.	14,8 %	48,1 %	25,9 %	11,1 %	27
Käytän Moodlen opintojaksokohtaista keskustelupalstaa.	33,3 %	29,6 %	33,3 %	3,7 %	27
Verkko-opiskelu motivoi minua opiskelussani.	53,8 %	34,6 %	7,7 %	3,8 %	26

ITSENÄINEN OPISKELU**Oppimistehtävät**

Kysymys	Täysin samaa mieltä	Osittain samaa mieltä	Osittain eri mieltä	Täysin eri mieltä	Vastaajien lkm
Opintojaksojen laajuus ja niiden suorittamisen vaatima työmäärä vastaavat hyvin toisiaan.	0,0 %	40,7 %	44,4 %	14,8 %	27
Seuraan opintojaksokohtaisesti opintoihin käyttämäni työaika.	7,4 %	37,0 %	25,9 %	29,6 %	27
Saan riittävästi ohjausta opettajilta.	18,5 %	48,1 %	29,6 %	3,7 %	27
Saan opintoihini ohjausta muilta opiskelijoilta.	33,3 %	51,9 %	7,4 %	7,4 %	27
Oppimistehtäville annetaan riittävästi palautusaikaa.	44,4 %	40,7 %	11,1 %	3,7 %	27
Pystyn vaikuttamaan oppimistehtävien palautusaikatauluun.	40,7 %	33,3 %	22,2 %	3,7 %	27
Hyödynnän paljon kirjallisuutta opiskeluni tukena.	63,0 %	33,3 %	3,7 %	0,0 %	27
Oppimistehtävät ovat ammatillista osaamistani kehittäviä.	33,3 %	59,3 %	3,7 %	3,7 %	27
Itsenäinen opiskelu motivoi minua opiskelussani.	51,9 %	29,6 %	14,8 %	3,7 %	27

Osaamisen osoittaminen

Kysymys	Täysin samaa mieltä	Osittain samaa mieltä	Osittain eri mieltä	Täysin eri mieltä	Vastaa- jien lkm
Olen tyytyväinen aikaisempien opintojeni korvaavuuskäytäntöön.	33,3 %	40,7 %	18,5 %	7,4 %	27
Olen tyytyväinen muulla tavoin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen -käytäntöön.	25,9 %	40,7 %	18,5 %	14,8 %	27
Opintojen suoritustavat ovat monimuoto-opiskeluun hyvin sopivia.	51,9 %	44,4 %	0,0 %	3,7 %	27
Voin ehdottaa myös oman, vaihtoeh- toisen tavan, opintojen suorittamiseksi.	25,9 %	37,0 %	29,6 %	7,4 %	27
Opettajat ovat valmiita hyväksymään vaihtoehtoisia suoritustapoja, jotta opis- keluni etenee sujuvasti.	22,2 %	48,1 %	22,2 %	7,4 %	27
Osaamisen osoittamisen tavat ovat riittä- vän monipuolisia.	18,5 %	55,6 %	22,2 %	3,7 %	27
Saan riittävästi yleistä opintojaksokohtais- ta palautetta.	18,5 %	55,6 %	14,8 %	11,1 %	27
Saan riittävästi henkilökohtaista palautet- ta.	29,6 %	44,4 %	11,1 %	14,8 %	27
Tunnen opintojaksokohtaiset arviointikri- teerit.	63,0 %	33,3 %	0,0 %	3,7 %	27
Tiedän, että itsearvioinnit huomioidaan osaamiseni arvioinnissa.	40,7 %	37,0 %	11,1 %	11,1 %	27
Tiedän, että vertaisarvioinnit huomioidaan osaamiseni arvioinnissa.	40,7 %	44,4 %	7,4 %	7,4 %	27
Osaamisen arviointi kehittää ammatillista osaamistani.	29,6 %	48,1 %	14,8 %	7,4 %	27
Osaamisen arviointi motivoi minua opis- kelussani.	34,6 %	46,2 %	11,5 %	7,7 %	26

Opinto-ohjaus ja HOPS**Toimivuus**

Kysymys	Täysin samaa mieltä	Osittain samaa mieltä	Osittain eri mieltä	Täysin eri mieltä	Vastaa- jien lkm
HOPS:n laatiminen auttoi opintojen aloittamista.	59,3 %	25,9 %	14,8 %	0,0 %	27
Ylläpidän HOPS:ia säännöllisesti.	25,9 %	25,9 %	40,7 %	7,4 %	27
HOPS tukee opintojen edistymistä.	48,1 %	33,3 %	7,4 %	11,1 %	27
Opinto-ohjaus on minulle tärkeää.	48,1 %	33,3 %	18,5 %	0,0 %	27
Saan opinto-ohjausta tarvittaessa.	66,7 %	29,6 %	0,0 %	3,7 %	27
Opinto-ohjaus tukee opintojen edistymistä.	59,3 %	29,6 %	7,4 %	3,7 %	27
Opinto-ohjaus tukee ammatillisen osaamiseni kehittymistä.	40,7 %	33,3 %	22,2 %	3,7 %	27
Opinto-ohjaus motivoi minua opiskelussa.	59,3 %	25,9 %	11,1 %	3,7 %	27

TUKIPALVELUT**Toimivuus**

	Täysin samaa mieltä	Osittain samaa mieltä	Osittain eri mieltä	Täysin eri mieltä	En ole käyttänyt	Vastaajien lkm
Olen tyytyväinen opiskelijapalvelujen (entinen opintotoimisto) tarjoamaan palveluun.	65,4 %	19,2 %	0,0 %	0,0 %	15,4 %	26
Olen tyytyväinen liiketalouden ja tekniikan keskuksen toimiston tarjoamaan opiskelijapalveluun.	57,7 %	23,1 %	0,0 %	0,0 %	19,2 %	26
Olen tyytyväinen PKAMK:n kirjaston tarjoamaan palveluun.	53,8 %	11,5 %	11,5 %	0,0 %	23,1 %	26
Olen tyytyväinen helpdeskin tarjoamaan palveluun.	30,8 %	30,8 %	3,8 %	0,0 %	34,6 %	26
Olen tyytyväinen opiskelijakunta POKAn tarjoamaan palveluun.	15,4 %	15,4 %	0,0 %	0,0 %	69,2 %	26
Olen tyytyväinen opiskelijaterveydenhuollon tarjoamaan palveluun.	8,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	92,0 %	25
Olen tyytyväinen opintopsykologin tarjoamaan palveluun.	8,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	91,7 %	24
Olen tyytyväinen opiskelijapastorin tarjoamaan palveluun.	8,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	92,0 %	25
Tukipalvelut edistävät opiskeluani.	36,0 %	24,0 %	20,0 %	4,0 %	16,0 %	25

Sähköinen opiskelijapalvelu

Olen tyytyväinen opiskelijapalvelujen tarjoamaan sähköiseen palveluun.	65,4 %	15,4 %	0,0 %	0,0 %	19,2 %	26
Olen tyytyväinen liiketalouden ja tekniikan keskuksen toimiston tarjoamaan sähköiseen opiskelijapalveluun.	40,0 %	24,0 %	0,0 %	0,0 %	36,0 %	25
Olen tyytyväinen PKAMK:n kirjaston tarjoamaan sähköiseen palveluun.	60,0 %	12,0 %	0,0 %	0,0 %	28,0 %	25
Olen tyytyväinen helpdeskin tarjoamaan sähköiseen palveluun.	24,0 %	32,0 %	0,0 %	4,0 %	40,0 %	25
Olen tyytyväinen POKAn tarjoamaan sähköiseen palveluun.	8,0 %	12,0 %	0,0 %	0,0 %	80,0 %	25